

Z O B S A H U

NOVÉ PRVKY ŽIVOTA v ČSR ..	2
NEROZHODNOST, ZMATEK A SOBECTVÍ	3
KDO JSOU SPOJENCI KOMUNISMU	4
FACTS BEHIND COMMUNIST PROPAGANDA	8

LISTY Z EXILU	11
CHCETE DO AUSTRALIE ? ...	13
CO JE TO » SKUPINŠTINA « ?..	15
RUBRIKY : KNIHY, JACÍ JSME DOPISY	

MÍSTO ÚVODNÍKU

S monotónní pravidelností se setkáváme na stránkách exilových časopisů a v exilových rozhovorech s tvrzením, že Čs. zahraniční ústav v exilu anebo jeho orgán TRIBUNA jsou komunistické, nekomunistické, trockistické či titistické. Odmyslíme-li si od těchto epithetů zhusta nevybranost odpůrců, zůstane přece faktem, že Čs. zahraniční ústav — a tutíž i jeho orgán TRIBUNA — jsou v exilu něčím nezvyklým a vyvíjejí se jiným způsobem než ostatní skupiny v exilu i než emigrace celá.

Je příznačné, že nejvíce působí na emigranty dojmem cizoty články a dopisy, přicházející od domácího odboje. Emigrant žije psychologicky v prostředí, které zhruba odpovídá Československu před Mnichovem. Zatím se v Československu, i když násilně, přetváří celá sociální střežnost; přetváří se i smýšlení a názory lidí. Ne snad proto, že by se Čechoslováci komunistovali; ani proto, že by podléhali komunistické propagandě. Ale tváří v tvář realitě r. 1951 vidí jiné problémy než exil, který ustrnul na sporech o vinu r. 1948; i staré problémy vidí jinak, než je viděli dříve. Poznali nový svět, který emigrace nikdy nepoznala, anebo jen zlomkovitě. Tak se domov a exil od sebe stále více vzdalují, přestávají si rozumět; proto sdružení a časopis, jejichž předním úkolem je držet krok s vývojem situace dom a exilu s ní obeznamenovat, se stává v emigraci něčím odlišným, a toto odlišení je tím výraznější, čím více se situace v Československu mění a čím dokonaleji se nám daří se s domovem sžít.

A ještě jinde tkví rozdíl. Vidíme v československé politice let 1945 až 1948 pokus vypořádat se s komunismem vybudováním takové struktury společnosti, která by neměla chyb, z nichž komunismus roste, které jsou dodnes jeho silou a dodnes slabinou Západu. Je nám jasno, že komunismus tento pokus musí zmařit; byl mu nebezpečnější než milionové armády. Pomohly mu nejen bataliony komunistické strany, ale i nedbalost těch, kteří velikost problému, před nímž stál položeného, vůbec nechápali. Když v exilu sledujeme všechna ta » vysvětlení « února a spory o » vinu « na komunistickém úspěchu, vidíme teprve, jak málo bylo těch, kdo současnou světovou krizi dobře viděli a dovedli si ji promítnout do československého úseku boje mezi demokracií a komunismem. I zde jsme v emigraci cizím prvkem : zatím co převážná její část přemítá ty či ony selhavší formuley minulosti a nevidí nakonec jiného řešení než mechanické násilí, snažíme se aspoň dobrat se programu budování onoho lepšího společenského uspořádání, když už nám komunisté zabránili, abychom jej doma skutečně realizovali.

Je těžké být v houfu bělejší vranou. Je to těžké i pro nás. Je těžké nemít prostředky, být zahrnován nadávkami, denuncován současně komunistům i západním protišpionážním službám, být tláčen ke zdi, podezříván, být předmětem tu slušnějšího, tu méně slušného vydírání a využívání. Přesto nemůžeme přestat. Úzký kontakt s domovem, objektivní poznávání jeho reality a práce na ideovém překonání komunismu jsou našim přínosem k boji o svobodu. Kdybychom se mu zpronevěřili, ztratili bychom důvod své existence.

Záříkové změny (přirozeně : po žních) v československé vládě a především zrušení instituce ústředního tajemníka Komunistické strany (R. Slánský) zavdalo příčinu k četným komentářům o dosahu tohoto aktu. Komentáře, z nichž některé informované, nemohou se však dohodnout o přesném významu těchto změn. Všechna » informovanost « nestáčí na tajemnou, nezásadní, nevědeckou kuchyňku, v níž se vaří československé události. Okořeněné či neokořeněné sovětským kořením ? Příští měsíce nám odpoví přesněji než mohou nejinformovanější » kruhy « v těchto chvílích. A příští zprávy — z domova.

TRIBUNA

ČÁST PŘÍSTÍHO ČÍSLA BUDE VĚNOVÁNA PROBLEMATICE VOLEBNÍCH RADŮ

ZPRÁVA Z DOMOVA :

NOVÉ PRVKY ŽIVOTA v CSR

Nedávno se vrátil do Československa krajan, který žil 25 let ve Spojených státech. Pracoval tam jako montér a nyní se rozhodl svoje stáří strávit v rodné zemi. Vrátil se loni na podzim. Jeho návrat není politický; zpět do vlasti ho vedl jedině stesk po rodné zemi. Všichni, kteří s ním hovoří, jsou udiveni tím, že vyzdvihuje některé věci komunistického zřízení. Tak na př. náš krajan se diví tomu, že kdo chce, dostane práci. I on, kterému je přes padesát let, dostal ihned zaměstnání. Dále konstatoval, že v CSR chodí všichni lidé slušně oblečení a že není žebráků.

Tento citát nemá snad být nějakou chválou komunistického režimu. Vždyť v CSR podle pečlivých průzkumů je možno odhadovat, že 60% občanů má vysloveně nepřátelský postoj vůči režimu, 30% kolísá, čeká, » až jak se vyvine mezinárodní situace, ale rozhodně režim nepodporuje a nebude podporovat a jenom 10% občanů dnešní komunistický režim hájí. Při tomto konstatování je však nutné upozornit, že v životě občanů CSR nastaly určité změny, které se staly součástí denního života. A tyto prvky se nevyskytují v životě západních států. Ignorování těchto faktů se projevuje zvláště při poslechu zahraničního rozhlasu, který tyto prvky nezná a nepočítá s nimi.

První důležitou okolností je, že v CSR není nouze o práci. Žádný dělník nebo úředník nižší kategorie nemá obavu, že by byl z práce vyhozen. Toto pochopitelně zvláště platí pro nižší kategorie, poněvadž na vedoucích místech je mnoho bojů a soudruzi se navzájem vyhazují a zavírají. Ale prostý dělník, tomu práci nikdo nevezme. Tento dostatek práce dává každému prostému člověku jakýsi pocit bezstarostnosti, poněvadž zde není strach před nezaměstnaností a hladem. Proto také tílo občanů se nedáji dobře ovládat Stranou. Takový dělník vždy může odpovědět : » Když se vám nelíbí, co dělám, tak já mohu jít pracovat jinam. Mou práci nikdo neudělá «.

Druhým takovým novým prvkem života prostého občana je určitá rovnoprávnost mezi občany. To se už projevuje na př. v osácení. Celkový průměr osácení proti předválečnému stavu klesl, což postihlo zvláště majetnější vrstvy. Jednak nejšou kvalitní látky a šaty a dále nikdo nechodí rád nějak výstředně oblečen. Je dost obtížné rozpoznat podle šatů, o jakého člověka jde. Dále se tato rovnoprávnost projevuje tím, že všichni mají přístup, kamkoliv chtějí jít. Do lázní jezdí stejně dělníci jako jiné vrstvy obyvatelstva. Pochopitelně toto vše neplatí pro vysoké komunistické funkcionáře, kteří se od lidí distancují a pořádají soukromé zábavy, pečlivě tajené.

Jako třetí nový prvek života v CSR je možné uvést sociální a nemocenskou péči. Už bylo řečeno, že v CSR nejsou žebráci. Ani ve velkých městech, ani na venkově by nikdo nenašel jedinou osobu, která by žebřala. Stejně tak zmizeli z ulic prodáváči zápalů a podobných věcí, kteří tímto prodejem kryli žebřání. Tento obrat je způsoben novým zákonem o nemocenském a starobním pojištění. Každý občan, který není práce schopný dostává starobní nebo invalidní důchod ve výši 700.— Kčs. Není to mnoho, komunistická republika v přítomné době věnuje obrovské obnosy na udržování policie, stranického aparátu, vojska a na zbrojení, takže na rozsáhlejší dotace nemocenského pojištění nezbývá. Ale tato nedokonalá péče způsobila, že zmizeli žebráci. Starobní důchody na vesnici? Každý výměnkář, pokud jeho děti nemají příliš velkou výměru půdy, dostává důchod. Tím bylo odstraněno zlo venkova, neshody mezi výměnkáři a hospodáři. Výměnkářům důchod, třebaže je malý, zjednává rovnoprávné postavení v rodině a při malém hospodářství, které produkuje výrobky hlavně pro vlastní spotřebu je důchod vítaným zdrojem hotových peněz. Nemocenská péče je rovněž velmi nedokonalá, poněvadž je nedostatek lékařů, léčiva a nemocnice nestačí. Ale opět

vznikla jakási rovnoprávnost. Na př. v nemocnicích zmizel rozdíl mezi pacienty druhé a třetí třídy. Kdokoliv přijde do nemocnice, je zdarma ošetřen. Pouze se ptají, zda je zaměstnaný; pak je léčen stejně jako jiný. Totéž je u lékařů, kteří ovšem v přítomné době jsou přetíženi. Zmizela dřívější diskriminace, kterou trpěli zvláště dělníci pojištěnci. Není také žádný limit jako dříve pro předepisování léků. O vánočních minulého roku se k těmto novým sociálním prvkům připojila ještě jedna skutečnost : pod vánočními stromky, které se slaví téměř ve všech městech a větších obcích, se nevybíralo na chudé děti a sirotky. Bývalé sirotčince a dětské domovy ztratily celkem svoje opodstatnění. Vyrovnání majetkových rozdílů a zajištění práce a tím výdělku pro každého občana snížilo počet nemanželských dětí, které obvykle přišly do těchto ústavů. Záruka výdělku způsobila, že děti neznámí takové břemeno pro chudé rodiny, jako tomu bylo dříve. V dětských domovech se dnes vyskytují pouze ty děti, které tam rodiče dali, poněvadž je nemohou sami vychovávat. Sirotci anebo děti, o které rodiče nemají zájem, jsou ihned adoptovány. V tomto ohledu se jeví velký nedostatek dětí, které by bylo možno adoptovat. Manželé, kteří nemohou mít děti a chtějí nějaké dítě adoptovat, musejí obvykle rok i dva neobvykleji pilně šánět, aby jim některá nemanželská matka dala dítě. Tedy v CSR se nyní nevyskytují děti, které by trpěly nedostatkem. Každé dítě, které nemá rodiče, může být ihned adoptováno v rodině, která se o ně pečlivě postará.

Celá tato úvaha nemá za účel vychvalovat komunistický režim, poněvadž všechny tyto prvky mají svůj rub. Tak sice práce je dost, ale je také práce nucená, t. j. nasazování do těžkého průmyslu a posílání do tábora nucených prací. Také reálné mzdy dělníků jsou nízké. Stejně tak uváděná rovnoprávnost se nevztahuje na komunistické funkcionáře, kteří se považují za cosi vyššího. Chyby nemocenské a sociální péče už byly uvedeny. Ale při sestavování pořádku zahraničního vysílání je nutné přiblížit k těmto novým prvkům. Zvláště v těch relacích, které jsou určeny pro prosté občany. Tak na př. v některých vysíláních pro dělnictvo se často hovoří o svobodě dělníka západních států. Ale současně se také uvádí, že nezaměstnanost klesla. Pojem nezaměstnanosti prostě už pro československého občana neexistuje. Dělník v Československu pochopitelně dobře ví, že dělník v USA nebo v jiných státech má o mnoho vyšší životní úroveň, má auto, domek atd., o čem se nikomu v CSR ani nesní. Ale nechápe, proč tedy ještě nemá to, co je pro čs. občana samozřejmostí: právo na práci, právo na existenci.

B. PEŠEK, USA

SVET KOLEM NÁS :

«NEROZHODNOST, ZMATEK A SOBECTVÍ»

« Nejvyšším uměním války je porazit nepřítele bez boje » ; toto staré čínské přísloví se stalo jedním ze základních kamenů komunistické strategie. Generál Eisenhower načrtl metodu, jak této strategii čelit. Ve své významné londýnské řeči řekl : « Možná, že cesta před námi bude dlouhá — jistě bude vyznačena kritickými a obtížnými úseky. Jestliže však společně půjdeme, společně poneseme břemena a společně vytrváme, zvítězíme, slavně společně zvítězíme. » Nezdá se, že by jiné než společné úsilí bylo možné. I tak situace není růžová.

a) K velkému počtu sovětských divisi, schopných boje, počínají pomalu přistupovat armády satelitů. Bulharsko má deset divisi, z toho dvě tankové a další dvě budou připraveny na jaře roku 1952. Rumunsko má čtrnáct divisi, z toho asi tři tankové. Polsko má šestnáct divisi, z toho dvě tankové a další dvě jsou na tankové přeměňovány. Z dvou dosud nejméně pokročilých států, jak pokud jde o výzbroj tak výcvik, Československo má jedenáct divisi a připravuje dvě další, pod vedením gen. Guseva a dvou tisíc sovětských instruktorů, Maďarsko má pět divisi a vytváří dalších pět.

Tím satelitní státy již dnes mají 46 divisi a toto číslo do jara příštího roku stoupne na padesát až šedesát. I když morálka těchto oddílů jistě není vynikající, přece jen sovětské metody kážné a komunistický důstojnický sbor zaručují jistou bojovou hodnotu.

b) Rusové sami, podle J. Alsopa, mají ve východní Evropě a v západním Rusku sto divisi.

c) Dle stejného autora, který se zatím prokázal mimořádně spolehlivým, budou mít Rusové v roce 1953 k dispozici 15 tisíc letadel pro evropské tažení, proti asi sedmi až osmi tisícům spojeneckých.

d) Jak se ukázalo při kongresním vyšetřování o propuštění gen. Mac Arthura, ruské letectvo rozhodně neradno podceňovat. Tryskové stíhače MIG 15, kterých Rusové, za německé « pomoci », vyrábí asi 150 měsíčně, jsou o něco rychlejší než dnes nejrychlejší americké, na frontě užívané letadlo Sabre. Royal Air Force oznámila, že nový Lovočkin je opět lepší než MIG 15.

e) Tento muhotný nepřítel světové demokracie bude mít podle velmi nespolehlivých odhadů v roce 1953 tolik atomových pum, aby s nimi vážně mohl napadnout arsenál demokracie, Spojené Státy.

Tyto úvahy vedly Waltera Lipmanna, autora mnoha vynikajících politických studií, k prognose : « Věřím, že Spojené Státy by dosáhly vojenského vítězství nad sovětským imperiem. Válka ovšem by byla za dnešní situace tak zničující a dlouhá, že v celém euroasijském kontinentě by nebylo vlády s dostatečnou mocí a autoritou k nastolení míru, obnovení pořádku a rekonstrukci zruinovaného světa. Místo vlády by byl, věřím, ohromný a neforemný nepořádek bolševisovaných generálů, drobných diktátorů, banditů a teroristických gangů, protože totální válka by zničila mnohá velká města a zejména centra administrace a komunikací, dala by do pohybu migraci hladových a zoufalých hord, tlačících a spolupůsobilých s rudými hordami, které by napadaly západní Evropu, plence zemi a ničíce strukturu dnešní společnosti ». Proroků katastrofy není málo, a je-li žurnalista Lipmann, čtenáři nepřijatelný, možno ocitovat britského

ministra, který soukromě řekl : « Jestliže válka musí přijít tento rok, necht' tedy přijde. Já rozhodně nechci Mnichov. Avšak uvědomte si, že jestliže válka vypukne tak brzy, bude to znamenat konec tohoto ostrova, konec Evropy tak, jak ji známe, konec téměř všeho, co je nám drahé. Nějak musí být možno válce zabránit až do přípravy obrany. »

Získat čas, vyzbrojit se, a pak buď obrátit metodu « vítězství bez války » proti komunistům, nebo, v případě nezdaru, změnit nesnesitelnou světovou situaci jinými způsoby, je podstata strategie, kterou dnes sledují vedoucí státníci demokratických mocností. Pod tímto zorným úhlem se nutno dívat na akci Spojených národů na Koreji. Ustoupení agresí by bývalo vyvolalo rozklad západní federace a desítky malých Mnichovů; rozpoutání všech existujících možností Západu proti Číně a Severní Koreji by bývalo pravděpodobně vyvolalo totální válku « v nepravý čas, na nepravém místě a s nepravým nepřítelem », jak řekl generál Bradley. Vojákům OSN a především vojákům americkým byl proto uložen těžký úkol : docílit toho, co by šachista nazval « pat ». Je k nesmírné cti těchto vojáků a důkazem jejich velké politické vyspělosti, že tento boj omezených politických cílů, který se však nijak neomezoval pokud se oběti týče, nepodlomil jejich morálku; a této morální síly si musíme cenit tím více, jestliže si uvědomíme, že jejich vrchní velitel neobstál a musel být vyměněn.

Vojáci Spojených Národů v Koreji vykupovali čas krví, slzami a potem. Rozhlédneme-li se však po politických událostech v uplynulém období, pochopíme hořkost velkého amerického státníka Bernarda Barucha, jehož slova byla určena Americe, ale ve větší či menší míře platí pro většinu demokratických států :

« Máme čas, který je pro nás za tak velkou cenu vykupován na druhé straně zeměkoule ?.. Temné síly, které nám dnes hrozí, nejsou ani méně surovější, ani slabší než ty, které nám hrozily před deseti lety. Tomuto vnějšímu nepříteli je pomáháno zevnitř nerozhodností, zmatkem a sobectvím. »

VELKÁ BRITANIE

Anglie počíná být vyčerpána do morku kostí. Do prosince 1941 nesla tíhu válek sama, později její značný podíl : letecké útoky a V2 jí zasadily těžkou ránu a válečné ztráty snížily počet pracovních sil. Do míru vstoupila nesmírně ochuzena o perlu imperia, Indii, které protiimperialistická socialistická vláda urychleně dala samostatnost, se zničeným a ještě dnes válčícím Malajskem, se zahraničními investicemi buď zničenými nebo vyměněnými za zbraně, a hluboce zadlužená Egyptu, Indii, Kanadě a USA. Velké hospodářské úsilí dovedlo Anglii 145 % nad úroveň produkce z roku 1938, bez ohledu na zbrojení, které až do roku 1949 bylo v procentech národního důchodu největší na světě, a v procentech pracovních sil spotřebovaných na válečné úsilí na každých tisíc obyvatel i dnes Anglie obětuje o 40 % více než kterýkoli evropský stát a o něco více než Spojené Státy. Únava však se jasně projevuje zejména ve vzpouře ministra Bevana, který nepochybně dobře vystihuje smýšlení částí britského dělnictva. Krise byla dále vyvrcho-

lena nedostatkem surovin způsobeným především stoupající americkou spotřebou. Pod tlakem této situace odejel do Anglie šéf průmyslové mobilisace USA, Charles Wilson. Prohlásil, že byl překvapen »školenými plánujícími úředníky, kteří mu předložili dobře sestavená, suchá fakta, bez jakéhokoli krášení«. Slibil nápravu, a slib splnil svoláním dvacetisedmi států na konferenci o rozdělení nedostatečné výroby kriticky potřebného tungstenu a molybdenu. USA dostanou 44,8% tungstenu a 77,8% molybdenu, Anglie 24 % a 11%, Německo 10,3% a 2,8%, Francie 10% a 4,4%, Švédsko 7,3% a 2,3%, o zbytek se pak rozdělí Austrálie, Kanada, Španělsko a Jugoslavie.

Velká Británie převzala vedení obranného systému na Středním Východě, do kteréžto oblasti byly zahrnuty následující státy: Egypt, Turecko, Irak, Iran, Syrie, Libanon, Jordan, Israel, Saudská Arabie, a některá drobná jiná území. Obranného systému se účastní USA, Francie, Turecko, Řecko, snad i další státy arabské ligy.

NĚMECKO

Zahraničně-politicky je postavení Německa ve stavu prudké přeměny. Spojenci uznávají, že od Německa nelze žádat příspěvek k německé obraně, pokud Němcům nebude poskytnuta alespoň de facto suverenity. Prvním krokem k tomu bylo skončení válečného stavu s Německem, které bylo odhlasováno ve většině západních států. Vzestup Německa dává nové silné posice extrémně nacionalistickým stranám, jak ukázaly volby v britské zóně Německa. Neonacistická Sozialistische Reichspartei, vedená vrahem berlinských vzbouřenců v roce 1944, generálem Roehmerem, získala 11 % (366 tisíc hlasů), neméně pravicová a revisionistická strana uprchlíků získala 496 tisíc hlasů, křesťanští demokraté 79 tisíc a sociální demokraté 1.123 tisíc hlasů.

RAKOUSKO

I zde ostré rozdělení země na dva bloky, které, jako všude, vyjma Francie a Itálie, znamená blok demokratický a extrémně pravicový. V prezidentských volbách zvítězil malým rozdílem 168 tisíc hlasů sociální demokrat Dr Theodor Koerner nad Dr H. Gleissner, členem Volkspartei a jedním z nejužších spolupracovníků kancléře Dolfuse, neblahé paměti.

ITALIE

Přes Marshallův plán, církevní varování, komunisté a jejich spojenci dostali v obecních volbách stejný počet hlasů, nebo o něco více než před třemi roky. Jejich posice ovšem byly oslabeny volební koalicí demokratických stran a tak se podařilo vytlačit komunisty z 687 obecních rad.

Vysvětlení k těmto nepotěšitelným výsledkům: pozemková reforma, která má do roku 1952 rozdělit 3.000 čtverečných mil půdy, patřících 3.000 vlastníkům, zatím uspěla v rozdělení 12 mil 820 novým vlastníkům, zatím co 180 tisíc stále čeká; dále 2 miliony nezaměstnaných.

JAPONSKO

Po roce obtížných porad John Forster Dulles, republikánský poradce amerického ministerstva zahraničí, dosáhl svého cíle: přijetí mírové smlouvy s Japonskem. Obtíží nebylo málo. Prvním problémem bylo, kdo podepíše smlouvu za Čínu. Japonci z obchodních důvodů si přáli Čínu ko-

SPOJENCI KOMUNISMU

V Americe se vypráví, že komunistický agitátor psal zoufale do Moskvy: » Na jaře si tu dělníci čistí aula, v létě jezdí na ryby a baseball, na podzim fandí na fotbalových zápasech, v zimě sedí kolem televizních přijímačů. Jak je, pro Boha, mám přesvědčit, že jsou vykořisťováni? «. V kongrese USA, v parlamentech Anglie a Norska není jediného komunisty. Ne proto, že by pan Dennis, Pollitt a spol. byli hloupější než Thorez, Duclos a Togliatti, ale hlavně proto, že nemají mocného spojence, o jehož povaze se rozhovořil Mr. William Joyce Jr., produkční administrátor Marshallova plánu.

Rekl: » Brutálním faktem je, že francouzští a italské podnikatele mají stále sklon dívat se na dělnictvo jako na méněcennou masu, jejíž naděje na lepší hmotný i duchovní život možno beztrápně ignorovat a popírat. Psychologie italských a francouzských podnikatelů, až na některé čestné výjimky, je spíše feudalistická než kapitalistická. Komunismus při tom může být poražen v Evropě jen bude-li dělník postaven na basi úplné rovnosti. «

» Sethání podnikatelů obou zemí sdíleli zisky více rovnoměrně se svými dělníky vyvolalo roztrpění, které komunističtí agitátoři, organizátoři a propagandisté usměrnili a krystalisovali v hořkost a zlobu vůči hospodářskému systému, který dává blahobyt jednotlivcům a chudobu mnohým. «

» Doufám, že Francie a Itálie budou importovat názory na kolektivní smlouvy z Anglie, Holandska, Belgie a skandinávských zemí. Dělník musí cítit, že mu podnik také náleží, že se na něm účastní, že má hlas v rozhodování o způsobu práce, že jeho louha po uspokojení, pýše, uznání a vzestupu v jeho práci mu není odpírána. Tato idea stále chybí v mnoha továrnách a dílnách ve Francii a Itálii.

Polud Mr. Joyce, produkční administrátor Marshallova plánu. Domníváme se, že by bylo dobré, kdyby v přístihu číslu svých časopisů některé z našich ostře pravicových stran místo házení cihel na druhé trochu zpytovaly svědomí a posoudily, do jaké míry také ony byly spojenci komunistů doma.

Kryštof VONDRÁK

munistickou, Anglie z politických důvodů také, Francie se odtahovala od mírové smlouvy z obavy před reakcí Ruska; asijské státy (Indie, Burma, Indonésie, Filipíny) jednak nechtěly podepsat bez podpisu legitimní čínské vlády, za klerou považují režim Mao-Tse-Tunga, jednak žádaly daleko větší reparace, než USA byly ochotny připustit s ohledem na japonské hospodářství. Nejdůležitější body mírové smlouvy jsou:

- 1) Japonsko se vzdává Formosy, Kurilských ostrovů, jižního Sachalinu, Karolin, Marian, Marshallových ostrovů a Ryakyu.
- 2) Reparace ve formě práce. Stát s nárokem na reparace dodá suroviny a dostane výrobky.
- 3) Průmysl a zbrojení není omezeno.
- 4) Přijetí Japonska do Spojených národů.

Dodatečně byla podepsána smlouva mezi Japonskem a USA, které dovoluje Američanům vojenské základny.

SMUTNÉ
KAPITOLY:

Vývoj situace v Československu

Kronikáři současných československých dějin se poslední dobou jistě zatočí hlava nad bezmocností a vykořisťováním československého lidu.

V květnu a červnu mocnými masovými akcemi přinutila KSČ celý národ, aby znovu zapřel sebe sama a zneuctil se svými činy. Statisíce byly nuceny se účastnit běhu míru, statisíce byly nuceny pochodoval v májových průvodech a v jednom rytmu skandovat předepsaná hesla či zpívat texty předem publikovaných a schválených písní: »Hej Stalinovci, do rachoty zvesela...« Statisíce členů armády bylo nuceno za salvě děl pochodoval v nových sovětských uniformách podle sovětského zvyku v šestnáctistupch. A statisíce občanů se nuceně účastnilo Sokolského Dnu, který dle komentátora denního tisku se počíná »blížit svěmu velkému vzoru — sovětskému Dnu Fyskulturníků«. Cíl této přeměny Sokola je jasný: tak jako osklivé slovo »fyskultura« zatlačuje náš tělocvik « tak i Tyršovy filosofické ideály byly zatlačeny nízkým militarismem: Sokolové místo rytmických cvičení skáčí dnes s padákových věží: není náhodou, že zatím co tisíce dívek a obránců míru nesou v májových pochodech obrazy holubice míru, Praha se otrásá salvami z děl a nebe je pokryto světlomety. Jen o několik dnů později těžké tanky projíždějí ulicemi na mohutné vojenské přehlídce. Celá hra je demonstrací moci, moci kremlinské ruky nad soudným rozumem českého a slovenského člověka: i když prohlédl a zná temné motivy této frašky, náš člověk nemá síly se vzepřít těsnému sevření. Vyplyvá to jasně i z celé akce »lidového hlasování za mír.«

Podle úředních zpráv podepsalo ku dni 16. června téměř 7, 9 milionů obyvatel tak zvané mírové prohlášení. »Ve jménu míru, stěšti a svobody lidu« žádají občané ČSR uzavření smlouvy mezi velmocemi, jak bylo navrženo Světovou radou míru, žádají zastavení vyzbrojování Západního Německa a »odsuzují zrádnou emigraci«: »Odsuzují zrádnou reakci, která podněcuje válku proti vlastní zemi a neštítí se připravovat s nepřáteli republiky a SS-vrahy nový Mnichov — rozdělení a zničení naší republiky.« V průběhu tohoto »hlasování« navštívili každého občana dva agitátoři; předem bylo v tisku oznámeno, že kdo zásadně odmítne dát svůj hlas lidovému hlasování, »do našeho středu nepatří«.

Poté, když byly miliony pracovních hodin vylpývány přípravou těchto masových akcí (jen úprava Strahovské pláně pro vojenské přehlídky stála 1,305.164 hodin nehonorenované práce), ruka Kremlu smáčkla hubku životní úrovně lidu: druhá polovina června a července byly svědky drastických opatření hospodářských. Zatím co v květnu komunisté v republice vyzkoušeli svou moc početně, kvantitativně, v červnu a v červenci šli více do hloubky: zkoušeli, kam až mohou jít.

Nápor začal v nejdůležitějším oboru hospodářství — v uhelných dolech. Již počátkem května uverejnil Hospodář zprávu, že v dubnu bylo vytěženo jen 98,8% množství uhlí. Poněvadž za hospodářskými nedostatky se podle stalinické ideologie skrývali vždy chyby politické, provedla KSČ důkladnou čistku v redakci ostravského orgánu strany. To byl jen počátek rozsáhlejší akce. Koncem května a počátkem června počaly denním tiskem proskakovat zprávy o tak zv. mzdových úhrnech, které mají zavedeny v Sovětském svazu a které budou v roce 1952 zave-

deny též v republice. Jejich principem patrně bude učinit odměnu dělníků za práci odvislou od stupně, jakým jejich závod plní pětiletý plán. Zásady mzdového katalogu, dělicí dělnictvo na 8 platových tříd od 8,20 kes za hodinu po 18,20 kes za hodinu, budou asi opuštěny.

Stranický tisk se chlubil, že mzdové úhrny budou znamenat lacinější výrobu zboží. Kritičtější občanům již tehdy bylo jasno, že toto snížení nákladů výroby strana hodlá dosáhnout jen snížením platů zaměstnanců. A kdo nepochopil ze článku o mzdových úhrnech, byl přinucen pochopit při tak zvané »prověrce norem«. Akce o lepší provedení prověrky byla uvedena heslem Gottwalda: »Normy jsou u nás překračovány v průměru 60%; tento stav vede nezbytně k tomu, že se normy výkonu stávají brzdou socialistického soutěžení.« V rámci kampaně prověrky schválila vláda zvláštní záruku norem na 1952, které budou prověřeny a nově stanoveny. Vládou schválená záruka má podnitit dělnictvo k novému překračování norem, zaručuje se, že normy v 1952 nebudou měněny. Dělníci se zlákali vyšší mzdou k špičkovému výkonu, třebaš 130%; v roce 1953 však se opět normy zvýší, co bylo 130%, bude 100% a situace se bude opakovat přesně jako tohoto roku, kdy špičkové výkony roku 1950 jsou brány za základ. Strana tak doufá postupně vymačkat z dělnictva vše, co se vymačkat dá. Akce »utažení šroubu« byla rozjeta v širokém měřítku: státní mzdová komise rozhodla 4. června zastavit s okamžitou platností rozšiřování nebo zavádění jakýchkoliv naturálních dávek a jiných požitků. V důvodové zprávě se praví: »Způsob povolování a rozšiřování naturálních požitků zasahuje nepříznivě do oblasti mzdové politických opatření«. Pranířují se »fušky« dělníků na závodech tím, že se výrobky vystaví i se jmény dopadených soudruhů. Kontroloují se staré závazky a počíná se odsuzovat »formalism« v hospodářství, který znamená, že soutěžení se nesoustředí na plnění plánu, ale jen na získání co největšího počtu soutěžících.

Nepopulární opatření hodlá KSČ uskutečnit dle těchto směrnic: 1) zdůrazňuje znova, že úkol strany je v politickém dohledu nad výkonem hospodářských opatření, ne jejich provádění; prověrku provede mistr, strana jen dohlédne, aby politické předpoklady (politické zaměření dělnictva i mistra vůči prověrce) byly »správne«; 2) zdůrazňuje nutnost udržet styk s masami: upozorňuje na nedostatky práce v odborech a mezi nestraníky, též na to, že řady straníků po otevření přijímání nových členů, nebyly rozšířeny. Též n a př. na to, že jen v ČSD je zaměstnáno 50%: »Chceme-li, aby vlaky dobře jezdily, je nutno získat dělníky všechny«; 3) soustřeďuje se na práci »vysvětlovací«, agitační: »Nevysvětlíme-li smysl prověrky dělníkovi my, vysvětlí mu jej nepřítel«, píše otevřeně komunista v denním tisku; 4) rozhodnutím předsednictví ÚV KSČ přeložit do výroby 77.500 administrativních zaměstnanců ještě tohoto roku. Poslední směrnice je velmi rafinovaná: a) má ulomit hrot ostří kritiky širokých mas, vyčítajících funkcionářům jejich platy a lepší postavení; b) má zvýšit tvrdost funkcionářů; jednak tím, že snad budou skutečně přeloženi ti funkcionáři, kteří mají »máslo na hlavě«, drží svá postavení (Pokračování na s.r. 7.)

STUDIE :

Komunisté a náš venkov

J. MAREK, USA

Je tedy v podstatě již jen otázkou času, zda bude kolektivizace dokončena. Na druhé straně je však ještě příliš brzy na detailní uvažování co dělat, až bude možno něco či vše na ni měnit. Zato je však nyní čas, abychom si ujasnili, proč a jak ke kolektivizaci došlo. Není třeba pochybovat, že toto je alespoň zatím nejlepší cesta k objasnění problému v jeho úplnosti.

Když sledujeme zemědělskou politiku Komunistické strany Československa v poválečné době, vyplynou nám dvě fáze : Doba před uchopením moci a doba po únorovém puči r. 1948. Není to dělení mechanické, jak by se zdálo, ale dělení podle klíče, jehož komunisté v zemědělské otázce použili : třídního boje a dialektické metody. Než se však vrátíme k základním principům komunistické taktiky, všimněme si přehledně celého průběhu.

Když se první československá vláda ujala funkce v r. 1945, bylo 7 a půl milionů hektarů zemědělské půdy rozděleno na 33 milionů parcel obhospodařovaných 1 a půl milionem samostatných zemědělců. Vzhledem k nesmírným nárokům, kladeným na zemědělství nutností výživy obyvatelstva státu, zchudlého a zbědovaného šestiletou okupací, nemohl tento stav uspokojit. Strojový park nebyl dlouhá léta doplňován, traktor byl na vesnici vzácnou podívanou po válce ještě víc než před ní. Pole nebyla přes válku udržována tak, jak by býti měla. Dobytek byl početně i kvalitně značně zdecimován. Odsun Němců znamenal také značné ztráty ničením, krádežemi a zanedbáním obdělávání. Pojem národního správce se s počáteční etnické výše velmi rychle zřítíl do bahna. Celé zemědělství se dostávalo jen velmi pomalu kupředu, rozdrobená hospodářství neměla žádného rychlého prostředku na hojení válečných ran.

Tu situaci komunisté rychle a správně vystihli. Jejich ministr zemědělství Julius D'uriš, kterého již v Košicích vmanévrovali do klíčové posice, brzy vyhlásil zemědělský program strany. Hradecký Králův první slyšel zásady, jež KSČ vtiskla všem svým hlasným troubám :

1. Půda patří těm, kdo na ní pracují.
2. Mechanizace zemědělství.
3. Sclavování půdy.
4. Dobré výkupní ceny.
5. Daňové úlevy a úvěr zemědělcům.
6. Národní pojištění pro všechny pracovníky v zemědělství.

Po Slánského projevu do zní se již mnoho dělat nedalo, avšak hned po zních se tempo zrychlilo. Výkup obilí byl proveden urychleně, současně proběhla velká kampaň pro kolektivní setbu. Již koncem srpna mohl D'uriš oznámit, že 2.000 JZD (obcí) seje společně. Kotátko v říjnu dokonce 3.000 JZD byla v říjnu ve 40 % všech obcí a výměra jejich půdy dosáhla milionu hektarů.

Souběžně s vystupňováním kolektivizační kampaně rostl ovšem také teror. Tak na př. v Hranicích byli v září čtyři sedláci odsouzeni na 14 až 25 let vězení za to, že „popuzovali lid proti vládě a přidělování zemědělských strojů“. Množily se případy

zabití komunistických funkcionářů, činů v kolektivizaci (na př. újezdů tajemník) KSČ ve Vepříkově u Chotěboře, byly rozšiřovány zemědělské časopisy, vyzyvající k odporu proti kolektivizaci, jako „Svobodný Venkov“ v jižních Čechách. Také akce proti katolické církvi značně odpor na vesnici zvadikalisovala. Komunisté si však byli vědomi, že jako všichni totalisté v historii, ani oni nesmí připustit jakékoli organizování svých odpůrců, vliv církve na vesnici (sr. Slovensko !) do značné míry rozrušily a ojedinelé odpůrce bez milosti tvrdě persekvovali.

Když v listopadu 1950 vláda nařídila zřízení kolektivních stájí, a když ministr financí Kabeš 26. prosince oznámil státní kontrolu hospodářství jednotlivých družstev, byl již kulminační bod v boji o a proti kolektivizaci překročen. Prvé měsíce r. 1951 nezaznamenaly o mnoho víc JZD než v polovině obci, avšak bylo již zřejmé, že nyní jde již jen o dokončení v meritu rozhodnuté věci.

Jestliže tedy máme závěrem shrnout příčiny podrobení československého venkova komunismem, můžeme zaznamenat asi tyto body (ponechávající ovšem stranou příčiny mimo rámec zemědělství, jako na př. mezinárodně-politický vliv SSSR) : 1. Neutěšený stav, zemědělství po stránce technické (stroje, meliorace, dobytkařství) a organizační (sclavování, předchozí pozemkové reformy nedostatek skutečných družstev). 2. Politická neuvědomělost zemědělského obyvatelstva. 3. Zemědělská neuvědomělost nekomunistických politických stran, jejich neschopnost k reformě demokratickou cestou.

A to jsou také otázky, nad nimiž bychom se měli nyní zamýšlet.

Některé zásady byly věcně docela rozumné, některé byly čistou demagogií, všechny však byly u zemědělců populární. A o to šlo. Šlo o to, aby bylo co nejvíce zemědělců získáno pro KSČ (ať zcela, či materiálně) a ti, kteří se získat nedají, aby byli neutralisováni.

KSČ založila na venkově svou volební kampaň v r. 1946 na hradeckém programu. Všechny ostatní strany situaci nevystihly a nutně jen pokulhávaly za ní. Tak se stalo, že venkov v masách odevzdal své hlasy KSČ a díky těmto hlasům strana vyšla z voleb jako první s téměř 40 %.

To byl veliký úspěch a nemenší odrazový můstek do dalšího postupu. Bezzemci chtěli půdu, malí sedláci chtěli více půdy a stroje, velcí chtěli úvěr, vysoké ceny a malé daně. Každý chtěl něco — a Strana dávala, obratně vzbuzující dojem, že dává ze svého to, co komunističtí funkcionáři v Národním Pozemkovém Fondu, Fondu Národní Obnovy a Národních Výborech všech stupňů přidělovali, a co poplatníci museli na daních zaplatit, nebo co se vzalo z národní podstaty.

Aby získala většinu zemědělců, vyhlásila strana podporu usedlosti do 50 hektarů a všechno nad touto hranicí se stalo prašivým. To neznamenal nic jiného, než že se začalo s bouráním. Když Lenin psal o třídním boji, napsal otevřeně, že vždycky musí být izolována jedna třída, proti ní

se musí postavit všechny ostatní vyzdvížením protichůdných zájmů, a jedná třída bude likvidována. Pak přijde na řadu další, po ní opět další a další tak dlouho, až jediným a naprostým držitelem moci bude Strana. Tak počet zemědělských usedlostí mezi 12,5 a 50 ha vzrostl z 27,7% v r. 1930 na 31,8% v r. 1947, a mezi 50-125 ha klesl z 5,2 na 4,0%, stejně jako v kategorii 127-125 ha klesl z 66,2 na 60,3%.

Těmito způsoby se komunistům zdařilo provést přípravu na uchvázení moci státní, jednak získáním, jednak (a to převážně) neutralizací zemědělců.

Jakmile byl puč v únoru 1948 úspěšně proveden, změnily se velmi podstatně také faktory, které určovaly zemědělskou politiku KSČ. Přestalo být nutností získávat spojence nebo pasivní diváky a stalo se důležitějším potírat stutečné nebo potenciální odpůrce, kteří by narušovali nebo mohli narušovat organizační monopol Strany. V praxi však tento postup narazil na velké překážky a odpor. Proto se nesáhlo hned k otevřené vládě násilí, ale byla nastoupena cesta zpracovávání každého zemědělce individuálně: přesvědčováním, materiálním nátlakem, agitací a vyhrůžkami. Jako byli izolováni statkáři (což ovšem bylo mnohem snadnější), měl být izolován každý sedlák od svého souseda.

V listopadu 1948 naznačil Julius D'uriš ve své řeči v Socialistické Akademii, že roztržité vlastníctví půdy musí být změněno. Na jaře 1949 pak Národní shromáždění, tolik připomínající Reichstag slavné paměti, odhlasovalo zákon o Jednotných zemědělských družstvech, jenž petrifikoval předchozí komunistické protežování družstev. Z počátku nebylo hned každému patrné, oč vlastně jde, JZD se nezdála mnoho rozdílná od družstevnictví, jež zná historie. Zakládání Přípravných Výborů se proto nesetkalo s velkými obtížemi. Avšak šlo se v pytlí dlouho neutajilo a pravá podstata JZD vyšla na jevo: Předpokoj kolchozu. Tím kolektivisace narazila na tradiční individualismus českého a slovenského sedláka a šla kupředu velmi pomalu. Na konci r. 1949 bylo v Čechách a na Moravě 2.324 JZD, na Slovensku 906 (z 14.300 obcí v ČSR). Nadto však byla tato družstva většinou vlastně jen přípravnými výbory nebo zcela v začátcích.

Význačným mezníkem, ohlašujícím další postup, byl projev Rudolfa Slánského, generálního tajemníka KSČ na zasedání Ústředního Výboru KSČ 24. února 1950. V něm Slánský narážoval nejbližší vývoj čs. zemědělství stanovením tří typů JZD a stanovil také cíl: Co největší přiblížení se sovětskému vzoru. Slánského tři typy vzorných JZD, jež stanoví vývojovou řadu, lze shrnout takto:

1. JZD, jež zavedla kolektivní setbu se zachováním mezi, zavedla společné obdělávání, společný strojový park a potahy, a o výtěžek se dělí podle podílů půdy.

2. JZD, jež zavedla kolektivní setbu, rozorala meze, společné obdělávání a výtěžek dělí podle vlastnictví půdy.

3. JZD, jejichž členové odevzdali půdu družstvu a společně ji obdělávají, a jsou odměňováni za svoji práci a jen částečně dostávají pachtovné za svoji půdu.

Doplňme-li tyto tři kategorie institucí Přípravného výboru na počátku a kolchozu na konci, dostaneme celkový obraz postupu kolektivisace zemědělství v ČSR.

JACÍ JSME

TRIBUNA se nyní tiskne v pařížské tiskárně, kde kdysi vycházel Svobodný Zítřek. Svobodný zítřek, který se nám nemusel vždy líbit, ale jehož šéfredaktor a poslední dělník Luděk Stránský, který mezitím zemřel ve Spojených státech, si zaslouží pocty v kterémkoli emigrantském periodiku. A nejen to: Luděk Stránský si dovedl získat srdce celé malé tiskárničky takovým způsobem, že udělal pro českou věc možná víc než leckterý slavnostní řečník. Nezbyvá než to říci nahlas. Než to nechat vysázet « jeho » mašinami.

I emigrační časopisy mají okurkovou sezónu. Hned « Rozpravy » ze srpna 1951 tvrdí, že jeden Dopis z domova, otištěný v Tribuně před rokem, zfabrikoval soudruh Demetz. Dopisy z domova jsou skutečnými dopisy z domova, soudruh Demetz není soudruh, a, bohužel, nikdy do TRIBUNY nenapsal.

Titulek z francouzského deníku COMBAT: 6.000 zuřivých řezníků zpívá Marseillaisu a zavře v sobotu obchody, jestliže vláda bude trvat na nařízení poklesu cen. — Proč bychom se nemohli stydět i za nečeské řezníky.

Posílejte nám také vy drobečky do rubriky « Jací jsme »; ale ne, že B. Laušman hovořil do českého vysílání francouzského rozhlasu. To již víme.

(Pokračování ze str. 5.)

jen pro materiální výhody a jakékoliv kritiky ostatních se zdržují; jednak tím, že ze strachu před propuštěním zvýší všichni funkcionáři i administrátoři svou činnost « dohlížeci » a budou hnát masy k vyšší a vyšší výkonnosti.

Vlečen bezohlednou rukou z Kremlu, lid využívá zbytků možnosti volného pobytu a hledá cesty k úniku. Poplášen zprávami o prověrkách a snižování životní úrovně, tísňen strachem z války, skupuje vše, co na volném trhu bylo k dostání, od masa až po hořčici. Poslouchání cizího rozhlasu se mu stává denním zvykem, tu a tam se učí i práci odbojové. Je to však zápas nerovný. Zda vedena skutečnou nouzí, či snahou zvýšit státní sklad potravinových rezerv, vláda omezuje a snižuje životní úroveň i na poli přídelu potravin: ceny na volném trhu jsou vyšroubovány do astronomické výše, maso na přiděly mizí, nahrazuje se rýží a cukrem. Odbojová činnost se třetá kolektivní metodou nacistů tak, že za jednoho mrtvého komunistu se popraví dva « reakcionáři » (viz « vražda v Babicích »). Emigrace, cizí rozhlas, proti kterým se dosud bojovalo převážně mlčením, jsou dnes napadány všemi psychologickými prostředky (« vrazi z Babic » byli údajně posluchači Svobodné Evropy a jiného západního rozhlasu). Zákaz sdružování nabývá nyní i právních forem: na základě nového zákona zrušilo se v českých zemích v polovině července 13.000 spolků. « V dnešní době ustupují schůze pořádané jednotlivci naprosto do pozadí a konají se skoro výlučně shromáždění, konaná veřejnými činiteli », komentoval Nosek nový zákon. A tak se protiklady zostřují, zá těžkých ztrát a ran se národ více a více štěpí, rozpory názorové se často již přeměňují v otevřený boj; komunistický sisk je nucen polemizovat s emigrací a Západním rozhlasem, což je přiznáním, že má účinek na lid. A i když je to cesta trnitá, cesta materiálních ztrát, je jediným východiskem národa z mravní plytkosti za svobodou.

FACTS BEHIND COMMUNIST PROPAGANDA ABOUT FOOD CONSUMPTION IN CZECHOSLOVAKIA

Besides of its internal aims, Communist propaganda purports to create the impression in the Western world that the standard of living in Czechoslovakia has been raised thanks to the communist government. In their boastful assertions, however, the official speakers are careful not to quote any absolute statistical data. They operate with percentages only, simultaneously imposing a very thorough black-out on all other information, to

eliminate checks on what they claim.

This method may bear fruits in a certain degree of des-orientation of the public. Nevertheless, it is not immune against systematical analysis. Thus, the purpose of this article rests in analyzing communist assertions that food consumption in Czechoslovakia has been raised under the red régime — to refute another big lie.

This inquiry is possible because of some inconsistencies in the behavior of communist propagandists. In the course of years, communist speakers slip here and there, and involuntarily release valuable informations. If we bind the loose ends together, and work back far enough, we obtain a fairly real picture.

The State Statistical Office of Czechoslovakia discontinued publication of its reports a longer time ago. Thus the latest data on food consumption were furnished by the President of the Republic Klement Gottwald in his New Year's address :

« In comparison to 1949, in 1950 the sales of bread increased by 36 %, flour by 30 %, meat by 32 %, fat by 56 %, margarine by 39 %, eggs by 14 %... ». Evidently, the choice of products is well made. It does not cover such important food items as sugar, milk and butter. We can supplement, however, this information by other figures published in the revue « Hospodár » (Economist) on November 23, 1950, concerning the approximate rise in consumption of several food items : (It is typical for the inaccuracy of communist statistics that year's totals are indicated already 6 weeks before the end of the year.)

« Product	1945	1946	1947	1948	1949	1950
sugar	100 %	109 %	90 %	105 %	119 %	112 %
beer	100 %	140 %	167 %	155 %	184 %	194 %
wheat products	100 %	105 %	80 %	114 %	143 %	159 %
rye products	100 %	106 %	125 %	109 %	103 %	138 %
meat and meat products ...	100 %	156 %	194 %	156 %	166 %	241 %
skimmed milk	—	100 %	101 %	107 %	131 %	139 %

How misleading these figures are designed to be is evident from the choice of percentage basis — 1945, the year which saw war in its first five months, and the very beginnings of economic reconstruction in a chaotic environment, during the rest of that period. Assuming these percentages are correct — and they are sure to be maximum estimates, at least — we must find a key to solve them.

We can compute the absolute figures starting from the data given by the former minister of finance, present minister of planning Dr. J. Dolansky in his address to the National Assembly on November 17, 1949, on which occasion he released absolute data on consumption of certain food items. Mr. Dolansky quoted the following figures : (monthly per capita average)

« Food Item	Unit	1948 (first half)	1949 (first half)
milk	1 tr	10,41	11,08
eggs	ea	8	9
meat	kg	1,81	2
butter	kg	0,21	0,33
sugar	kg	1,89	2,40
wheat flour	kg	7,89	9,15
rye flour	kg	6,02	6,96
beer	ltr	5,28	6,12

Now, we can introduce a pre-war basis for our comparisons :

Monthly per Capita Food Consumption (1925-1938 average) :

Item	Unit	Quantity
milk	1 tr	16,7
eggs	ea	20
meat	kg	4
butter	kg	,57
sugar	kg	2
wheat flour	kg	9,6
rye flour	kg	5,1
beer	ltr	5,8

Finally, we can summarize our analysis and furnish the following comparison table based on pre-war absolute consumption figures :

FOOD CONSUMPTION INDICES

Item	Monthly per Capita Consumption — 1925 — 1938 Average	1946	1947	1948	1949	1950
	Unit (Quant.)	%	%	%	%	%
milk	1 tr 16,7	100	51,1	51,2	54,2	69,3
eggs	ea 20	100	—	—	—	51,3
meat	kg 4	100	47,0	55,4	47,0	50,0
butter	kg ,57	100	—	—	36,8	57,9
sugar	kg 2	100	109,0	90,0	105,0	112,0
wheat flour	kg 9,6	100	65,8	53,3	75,9	95,3
rye flour	kg 5,1	100	140,5	170,0	144,2	179,6
beer	1 tr 5,8	100	90,5	95,5	88,5	105,5
						112,2

That means, in English weight units, that an average inhabitant of Czechoslovakia consumed the following quantities of food per month in 1950 (only main items covered) :

Item	Unit	Quantity
milk	qrt	10,19
eggs	ea	10
meat	lbs	76,45
sugar	lbs	4,83
wheat flour	lbs	22,30
rye flour	lbs	20,15
beer	pt	11,46

B. PEŠEK, USA

Cesta k dynamické theorii

V minulém desetiletí řada vynikajících ekonomů se snažila o správné zhodnocení statické metody a o rozvinutí metod dynamických. Podávaje stručný přehled tohoto úsilí a nepřinášejí nového přínosu do této nanejvýš obtížné problematiky nechci vyjádřit zklamání nad velmi omezeným úspěchem, kterého zatím bylo dosaženo.

Národohospodáři klasické školy vytvořili dokonale logický systém a byli schopni odpovědět na každou teoretickou otázku jasně a přesvědčivě. Hlavním nedostatkem jejich systému bylo, že nedokázal vysvětlit skutečného fakta. Nezaměstnanost zničila životy desítek a stovek milionů lidí a klasická theorie i nadále učila, že nezaměstnanost je možná jen ve velmi omezeném rozsahu; množství peněz, které národy více produktivních zemí uspořily, bylo pravidelně daleko větší než množství, které byly ochotny a schopny investovat, ale bez ohledu na to úroková míra odmítala klesnout dostatečně nízko a tak přivodit rovnováhu mezi úsporami a investicemi, a. t. d.

Důvod nezdaru spočíval přímo v podstatě tohoto logického systému: ve statické metodě analýsy. Jednoduchý popis této metody dává představitel neoklasické školy A. C. Pigou: »K docilení jasnosti a přesnosti je nutno vědomně ignorovat mnohé důležité faktory skutečnosti. Pro plnou konkrétní studii toho, co se děje v praxi, by bylo nutno započítat řadu jiných elementů«. A. C. Pigou hájí tuto metodu trochu odlehlelou metaforou: »Studie letadel ve vzdušném tunelu jsou v jistém smyslu nelogické také«. Vědeckější definici přináší Simon Kuznets: »Statická metoda rozkládá společenské jevy na jednotlivé individuální prvky, které je determinují; ukazuje, že různé jevy jsou navzájem spojeny těmito individuálními prvky; že tyto jevy se vyznačují neměnnými charakteristikami bez ohledu na různost konkrétního svého projevu«. Statika ovšem při tomto rozkladu dává prominentní místo lidské činnosti zatím co ignoruje přírodní jevy a vývoj techniky. Lidská činnost je rozkládána na faktory, izolována a roztržena; jednotlivé faktory pak jsou znovu na sebe navázány aby se ukázalo jak z jednotlivosti vzniká celek. Vyeliminováním dynamické změny neznamená všem nehybnost a nečinnost; snad mně bude dovoleno použít pro ilustraci film Marcela Carneho »Návštěva z temnot«, ve kterém, obdobně se statickou metodou, režisér znehybní většinu herců a nechá pouze dva pokračovat ve hře. Statika popisuje stav, ve kterém činnost pokračuje den za dnem, rok za rokem, avšak beze změny faktorů, které byly vypuštěny z okruhu studia. Je nutno připustit, že bylo zapotřebí nesmírně subtilního myšlení,

aby byl smířen jediný prvek — činnost jednotlivce — s komplikovaným vývojem společnosti a aby bylo z tohoto principu vyvozeno equilibrium, ke kterému všechny ekonomické procesy gravitují.

Avšak, jak říká Schumpeter, i jednoduchý příklad ukáže pochybnost této automatické gravitace ke rovnováze: špatné počasí zavání malou úrodou a vysoké ceny; příští rok zemědělci přizpůsobí produkci cenám a velká úroda vynesie malý zisk; následuje snížení produkce a ceny jsou vyšší než kdy předtím. Vytvoření equilibria automatickou součinností všech faktorů, ovlivňujících ekonomickou analýsu není zdaleka tak rychlé, spolehlivé a účinné jak se světu snažila dokázat klasická škola.

Závěry, založené na statické theorii, spočívají na neméně pochybné základně. Učí se, monopolní ceny jsou vyšší, výroba nižší, zaměstnanost menší než ceny, výroba a že zaměstnanost ve volné soutěži. Může tomu tak být, ale nemusí. Často lepší organizace práce, dokonalejší výrobní metody, bohaté dotovaný výzkum a stabilní poptávka posunou ceny monopolních výrobků buď k ceně, požadované volnou soutěží, nebo dokonce sníží monopolní cenu pod tuto mez. Zatím co jednotlivý monopolista se může trvale snažit o omezení produkce a udržení vysokých cen, síly monopolní struktury vlastní znemožní sabotáž hospodářského pokroku a za jistých podmínek mohou způsobit, že monopol se stane »nejsilnějším motorem pokroku... bez ohledu na svoji strategii, která vypadá tak restriktivně z hlediska jednotlivého příkladu v krátké jednotce času, a někdy se tímto motorem monopol stane přímo díky této strategii.« (Schumpeter).

Na automatické obnově hospodářské rovnováhy byl pak založen ekonomický pilíř filosofie individualismu tvrzením, že každý jednotlivec, který se v mezích zákona snaží o nabytí co největšího zisku přispívá automaticky k dobru celku, aniž by si toho třeba vůbec byl vědom. Ukázalo se však, že podnikatel, který investuje při vzestupu cen, odkládá investice při klesání cen, zvětšuje a zmenšuje sklady, rozšiřuje a omezuje produkci ze stejných důvodů, jedná individuálně správně a nemůže jinak, nechce-li přijít na mizinu, avšak že současně, jako část celku, je aktivně účasten — na uvržení národa — a sebe — do

We may add a brief comment to the indices: Although we must concede that our indices may not be mathematically accurate (because we had to base them on communist percentage announcements, and our key covers only 6 months of 1949), the over-all picture is fairly real.

Further, our measurements are only quantitative. The colors of the picture would be still more grim, had we paid attention to qualitative developments. Thus, e. g., the beer brewed before the war had 10 degrees in comparison to 6 degrees in 1950; the content of fats in milk was considerably higher in 1925-1938 than at present and has varied, etc.

A special case is that of flour. The table shows a major shift from more expensive items to flour starting in 1945, and a disproportionate rise in wheat flour consumption since that year. That phenomenon has always meant a decrease in real wages. For political reasons, flour was de-rationed in the fall of 1949. All this resulted in a government decree issued in February, 1951 which re-installed rationing of flour, pastries and flour products (incl. bread), thus putting a clasp on the population's last escape from under-nourishment.

Finally, our table shows that the diet in Czechoslovakia is far below pre-war standards, especially with high-caloric food, such as meat, fats, eggs and milk. Is we compare these »achievements« of the communist dictatorship in Czechoslovakia with results achieved by almost all free western nations during same period, we can well judge what the communists are like. Such is the reverse side of red statistics.

This article, compiled by the Czechoslovak Foreign Institute in Exile (Social and Economic Commission), is based in detail on a study worked out by the United Resistance Organizations »Czechoslovak Labor Party« in Czechoslovakia.

bidy nebo hysterické a nezdravé prosperity, když se jeho individuálně správná a logická rozhodnutí sečtou dohromady s obdobným rozhodnutím všech ostatních podnikatelů.

I nástroje statické analýsy se ukázaly nespolehlivými: zákon o zmenšující se produktivitě platí jen za nerealistického předpokladu neměnných technických podmínek; závislost úspor a investic na úrokové míře je založena na pochybných psychologických uzávěrech; zaměstnanost klasická teorie určuje mzdovou hladinou, ačkoli zkušenost ukázala, že i nejnižší mzda nesvede zaměstnavatele k najmutí více dělníků, ba dokonce vyvolá reakci opačnou; pružné mzdy, tak zdůrazňované klasickou školou, často vedou spíše k nezaměstnanosti než naopak.

Nejjasněji se nezdar statické doktriny ukázal při studiu dynamických změn. Obyčejně jeden dynamický faktor je označen za rozhodující a ostatní jsou mu podřízeny. Tak Ricardo požíval pro dlouhodobé hospodářské předpovědi zákonů Malthusových, nebo Schumpeter uvedl do studia střídání krise a prosperity podnikatele jako faktor, který porušuje rovnováhu.

Je přirozené se ptát, proč klasičtí ekonomové založili svůj výzkum dynamického života na statické metodě. Odpovědi je několik:

1. Nevivnutá ekonomika XIX. století používala za vzor přírodních věd (fysika) a obrátila se ke staticce, s jejími extrémně zjednodušenými podmínkami, aby dosáhla vůbec nějakých výsledků.

2. V jiné než statické analýze by bylo nutno provádět rozsáhlá měření ekonomických hodnot a jejich změn, která do poloviny tohoto století byla téměř nemožná a i nyní jsou velmi obtížná.

3. Nemožno opomenout důležitý ideologický prvek, který ještě nyní vede mnohé ekonomy, aby zákonům vštěpovali »zásady« této ztroskotané doktriny: V XIX. století, kdy převládala filosofie »laissez-faire«, úkolem ekonoma bylo dokázat, že v podstatě národní hospodářství leží stabilita, že je možné demonstrovat automatickou gravitaci všech hospodářských sil k této stabilitě a že každá intervence jen zpozdí »volnou hru« hospodářských sil ke škodě celé společnosti. Je pochopitelné, že se ekonomové nejprve pokusili dokázat, že takový systém může existovat a teprve poté mohli přikročit ke studiu podmínek *equilibria* v živém a měnlivém světě — a to byl přesně ten bod kde se celá jejich konstrukce zhroutila pod silou své vlastní logiky. Mnozí z klasických ekonomů to uznali — Keynes, Hansen, — jiní věnují své síly kaderení pleše jak říkal Peroutka.

Přesto však klasická škola nebyla bez konkurence. Jeden z nejranějších pokusů o zdynamisování ekonomické teorie byl podniknut merkantilisty, kteří tvrdili, že stát může zajistit zvýšení státních příjmů otvíráním nových zdrojů soukromého i veřejného bohatství. Teoretická slabost jejich nauky, která způsobila vážné škody světlovému hospodářství, pomohla však jen ještě posílit důvěru v klasickou školu.

Později stále více a více ekonomů nemohlo

než dojít k poznání, že dokud statická metoda zůstane striktně unifikovaným systémem, založeným na předpokladu automatické rovnováhy, její analytická část bude málo užitečná k vysvětlení a regulování hospodářských procesů. Tak počala být rozvíjena hospodářská teorie založená na dynamických silách v hospodářství. Hrubý obraz nových úkolů by dán v Hicksově knize »Value and Capital«, kde dynamika je definována jako to odvětví teorie, ve kterém každá veličina musí být datována. Lord Keynes si uvědomil, že toto datování nepostačí a udělal krok dále zavedením nového dynamického faktoru: pozitivního šetření (Positive Savings), nebyl však sám schopen jej také dynamicky použít. Jeho analýza zůstává v podstatě statická, i když se mu daří popisem řady následujících situací a jejich »projekcí« vytvořit zdání dynamismu.

Významným úkolem dynamické teorie bude použití nových veličin v zásadních rovnicích: poměr růstu, akcelerace, decelerace, a. t. d. Prvním úkolem bude zjištění příslušného směru sociálních změn a odvození společných prvků těchto změn. Je nemožné proto, na rozdíl od statiky, vynechat přírodu a stav technologie a je nezbytné měřit co nejdokonaleji rozhodující veličiny (předpoklad Keynese o tvaru křivky marginální sklonnosti k spotřebě, tak drahý všem rádo by reformátorům, se zdá hroutit a měření ukazuje na dvakrát zalomenou příčku): Změny v obyvatelstvu, vzrůst kapitálových statků, zlepšení technologie, lepší organizace dělnictva i kapitálu, a jiné dynamické faktory musí být zahrnuty. Mohutnost úkolu tím nabývá pozoruhodných, téměř děsivých rozměrů.

A ještě jiné úvahy musí ovlivnit studium. Eliminováním tradiční teorie o samočinné tvorbě rovnováhy dynamická ekonomika se střetne s problémem politických institucí, které klasická teorie, předpokládající *laissez-faire* mohla ignorovat. Při studiu hospodářských veličin národohospodář bude nucen buď (a) přijmout určitou politickou organizaci, která ovlivňuje rozhodujícím způsobem hospodářské faktory (množství obživa, velikost úvěru, daně, státní rozpočet) jako danou a založit na ní studium hospodářských procesů, nebo (b) používat rozličné kombinace a množství ekonomických faktorů k dosažení nejlepšího vývoje a položit na tomto základě na politické instituce určité požadavky. Je mimo diskusi, že tato situace bude vyžadovat revisi politické doktriny: jinak zásady mnohých dnešních politiků a politiků, žádajících hystericky »noli tangere circulos meos« by byly v cestě nejlepšímu zájmu naší společnosti.

Je nutno doufat, že dynamická ekonomika přinese metody pro lepší chápání mechaniky hospodářských sil, které nebudou již založeny na umělých podmínkách vzdušného tunelu profesora Pigou. Fysická metoda zkumavky se osvědčila u letadel, živý člověk se však ve zkumavce pod drobnohledem necítí dobře a reaguje zcela jinak než normálně. Podarí-li se tento obtížný úkol splnit, pak bude ekonomika daleko lépe schopna odpovědět na otázky o vlivu státních zásahů do hospodářství, lepe a spolehlivěji řešit problémy a usnadnit dosažení blahobytu.

LISTY Z EXILU

Milý příteli,

vzpomínáš si, jak jsi mi před lety říkal: Ten, kdo má víru, nikdy se necítí osamocen... Pociť osamocen je strašný. Ano, člověk ovládá zemi, ale začal ztrácet své lidi. Člověk hledá svobodu a při tom je ochoten obětovat mnohé, aby našel bezpečnost, jistotu. Svoboda není věc, která se rozdává — jako dárky. Ani Tobě nemůže být svoboda dána darem. Člověk může být svobodným i v zemi ovládané diktátory, dokud se nevzdá boje proti diktátorství. (Pláš se: jak bojoval? Ty to víš lépe než já). Pamatuješ se, jak nás učili, že ten, kdo myslí ne na povel někoho jiného a jak je mu předepsáno, nýbrž svoji vlastní hlavou — to že je svobodný člověk. Kdo bojuje za to, o čem je přesvědčen, že je správné — to je svobodný člověk.

Tuž Pavel SVOBODA

PRÁNI A SKUTEČNOST

Národní výbor svobodného Československa i Rada svobodného Československa vydaly další prohlášení, ve kterých zdůrazňují práni vytvořit jednotu čs. demokratického exilu a odboje. Prozatím zůstává jen při práních. Jednání o sjednocení však mohou vést k úspěchu, protože na obou stranách je dost jednotlivců, kteří o jednotu usilují velmi upřímně. Delegáty NVSČ k dalšímu jednání byli jmenováni J. Dieska, L. Feierabend, S. Kočvara a H. Ripka (náhradníci: P. Blaho, J. Firt, S. Ingr a A. Klímek), za RSČ J. Černý, A. Heidrich, A. Procházka a J. Slávik.

Mezitím se však poměr mezi oběma skupinami dále vyhranil. RSČ ve svém prohlášení z 15. 7. praví, že ji »nezatěžuje odpovědnost za odchod 13 členů výboru. Proto také RSČ nezměněně zůstává i před mezinárodní veřejností jedinou představitelkou čs. dem. exilu a čs. odboje a neustane v tvořivé práci a v organizování boje...« Členové RSČ, kteří se podíleli na vytvoření a vyhlášení Nár. výboru, resp. spolupodepsali prohlášení Výboru, byli požádáni Radou, aby nejdéle do 31. 7. sdělili, že z Rady vystoupili. »Tím přestane také ohled na původní sestavení orgánů Rady. Výbor se bude považovat za 17 členné těleso a nikoli za 30 členný útvar a předsednictvo za 9 a nikoli za 12 členný sbor«. Po dobu nepřítomnosti V. Majera se členové předsednictva střídali ve výkonu předsednické funkce.

Naproti tomu NVSČ je názoru, že RSČ se rosešla jednostranným porušením některých základních politických dohod a žádá o příslušný podíl majetku Rady, pokud ovšem jednání o sjednocení nepovedou v dohledné době k cíli. Zatímni vedení NVSČ, které bylo zřízeno hned při vyhlášení NVSČ koncem ledna 1951, po provedených přípravách designovalo za předsedu Zenklu, za místopředsedu Kočvaru a za gen. tajemníka Klimka a Papánka. Tato designace byla ohlášena členům v jednotlivých zemích a se jmenovanými byl vysloven souhlas. Ve schůzi konané 21. července ve Washingtonu byly projednány odpovědi, které došly na návrhy, předložené zatímtním vedením, a bylo doporučeno nezřizovat zatím žádný široký sbor NVSČ, nýbrž předem připravit status a řády a definitivní organizaci. Prohlášení NVSČ (dne 4. 7. k svátku amer. samostatnosti, publikováno v New-Yorských Listech a New Yorkském Deníku) bylo podepsáno víc než 150 členy.

MY JSME TA STARÁ GARDA...

Slovenští separatisté zřejmě se nedávají odradit dosavadními neúspěchy u oficiálních činitelů záp. demokracií. Využívají stále větší úsilí o ovlivnění význačných osobností a institucí. Nedávno zaznamenali větší úspěch, když člen Kongresu Mr. Ch. J. Kersten, předložil posl. sněmovně resoluci, volající po osvobození české-

ho a slovenského národa; Mr. Kersten hovořil o potlačení Ludové strany a označil slovenskou Demokratickou stranu a stranu Slobody za přísluhovače komunistů; dále žádal ve své resoluci, aby národy Československa, každý zvlášť, měl právo sebeurčení, a aby si samy rozhodly o tom, zda má být vytvořen společný stát anebo státy separátní. Později Mr. Kersten odůvodnil ještě navíc svoji resoluci potřebou pomoci slovenskému podzemí, jmenovitě Legii svobody a Bílé legii. Vývody Mr. Kerstena pochopitelně vyvolaly ostrou reakci v exulantských kruzích československého zaměření. Jak RSČ tak i NVSČ poslaly Mr. Kerstenovi protestní dopisy. Dr. Lettnich pravil ve svém dopise Mr. Kerstenovi mimo jiné: Vzhledem k nesprávným informacím, které jste dostal od lidí pochybné zodpovědnosti, jsem si jist, že vaše dobře míněné návrhy nepomohou odboji v utlačovaném Československu... Je pravda, že na Slovensku je velmi silné protikomunistické podzemí; na neštěstí to ani Legie svobody ani Bílá legie. Tyto organizace existují jen ve fantasmii některých slovenských uprchlíků, kteří se snaží mystifikovat veřejné mínění ve Spoj. Státech.

Ale »lidé pochybné zodpovědnosti« a jejich »bezvýznamná a nevážná organizace« (podle J. Slávika): Slovenská Národní Rada v zahraničí neustává ve své činnosti a boji za »svobodný a nezávislý slovenský stát«. Ve Spojených Státech tisknou měsíčně. »Slovak Newsletter« (vydavatel: F. Hrobák), který posílají všem universitám, knihovnám, místním samosprávám, význačným osobnostem a redakcím místních amer. časopisů. K útokům na dr. Beneše, čs. jednotu, čs. exil a jeho představitele přibýly útoky na Radio Free Europe, State Department, Voice of America a všechny, kdož podporují reprezentaci čs. exilu.

Ve stejné frontě se slovenskou separatistickou gardou jdou pochopitelně jejich soukmenovci v českém táboře, soustředění kolem gen. Prchalý a jeho Českého národního výboru v Londýně. Český boj, Pravda, Bohemia atd. čas od času vyrazí mocný bojový pokřik a zadští oheň a síru na »neokomunisty«. Kromě jiných je vydatným pomocníkem v tomto udatném boji »Národ« R. Kopeckého, jemuž zřejmě učarovalo Rakousko-Uhersko do té míry, že vše, co přišlo po něm, bylo a je špatné... Ve svém letním dvojčísle R. Kopecký, bystře postihnuv situaci v exilu, varuje slovy: »Sociální demokracie v exilu taje jako sním na slunci. Podle zpráv ze všech zemí se národním socialistům dobře daří jejich od komunistů odkoukaná akce jednotné sociálně demokratické strany. Tato akce se provádí na úkor sociální demokracie a zcela komunistickým stylem. Jednota se lepí přes hlavy vůdců, právě tak, jako to vždy dělali komunisté. Vůdcové se odstraní, národní socialističtí vůdcové ovšem zůstanou. Zejména mládež sociálně demokratická sedla Zenklovcům na lep. Zdá se, že se tato

akce těší přízni bývalého gen. tajemníka soc. dem. strany Viléma... »

Řadu nehorázností o jednotné socialistické straně mohl si trpělivý čtenář přečíst v » Münchner Allgemeine « z 5. 6. v článku ostře útočícím na » komunisty « v Radiu Svobodná Evropa (přetištěno ve slov. separatistickém tisku) : » ...Vedoucí osoba kulturního oddělení, 31' letý dr. Demetz patří ke Straně práce, české emigr. organizaci, která má být jedinou socialistickou stranou po porážce komunismu v Československu a má převzít tutéž roli. Dr. D. pracuje s Tribunou, která je vydávána v Paříži Čs. Zahraničním Úřadem (?)... « Následuje citát z TRIBUNY, srpen 1950 o čs. zemědělství a kolektivizaci, » dokazující « komunistické názory dr. D. — Není naší vinou, že nemůžeme zaznamenat všechny výplody různých udatných bojovníků, kteří pro nedostatek jiné činnosti troubí do boje proti Čs. zahraničnímu ustavu v exilu; ostatně tyto dva citované výlevy jsou typické.

VSTANOU NOVÍ BOJOVNÍCI ?

Jsou mnozí čs. uprchlíci v nejsvobodnějších zemích světa — lenívi, bez zájmu, bez odvahy obětovat; to nejsou svobodní lidé, i když mnozí z nich odešli z domova, protože se necítili svobodnými; to jsou otroci, i když nežijí pod útlakem a hrozbou diktátorů. Nenašli se užívat svobody jim poskytnuté. Jak přispějí tito lidé k osvobození své vlasti? Budou ochotni bojovat ?

A další otázka : Jak dalece se bude moci třetí odboj spolehnout na pomoc našich krajanů v USA, kteří tolik pomohli exilu prvému a druhému ?

Klademe si otázky a odpovídáme si na ně. Nepatřili jsme nikdy mezi pesimisty; ale nikdy jsme si také neleželi růžovými barvami. Víme, že mnozí z těch, kteří dnes ztratili zájem o čs. věc, budou jinak reagovat v okamžiku, kdy studená válka přejde z období dopisů a balonků s letáky do doby charakterisované rozbíjením železné opony. Nepřispět ani tehdy znamenalo by zradu. Anebo zbabělost. Nepřispět znamenalo by nemoci říct s hrdostí : já jsem tam byl; já jsem pomáhal.

KOLEJ SVOBODNÉ EVROPY

Pod záštitou Národního výboru pro Svobodnou Evropu (NCFE) bude zřízena Mezinárodní universita Svobodné Evropy v exilu. Nová universita bude mít studijní středisko nedaleko Strاسبourgu ve Francii jako » Kolej Svobodné Evropy «. Účelem university bude poskytnout mladým exulantům z deseti zemí za Železnou oponou možnost studovat a připravit se tak pro budoucí práci ve svých zemích. Současně se jim má dostat vzdělání v jejich vlastním jazyce o dějinách a problémech jejich vlastních zemí. Výběr studentů bude prováděn na základě schopnosti. Zřízení Koleje Svobodné Evropy je dalším důkazem toho, že panství Kremlo v zemích za Železnou oponou je považováno za dočasný zjev.

Toto číslo vyšlo v nákladu 900 kusů

KNIHY

(OP - St.)

ITALSKÝ MARXISTA PROTI STALINISMU

Giancarlo Matteotti, poslanec prokomunistické Nenního strany v italském parlamentě, rozvířil svou knihou » Capitalismo e Comunismo « značným způsobem hladinu politického života v Itálii. V úvodu je nutno předeslat, že Matteotti je přesvědčený marxista. Ale již ta skutečnost, že Matteotti apriori nepřijímá Sovětský Svaz jako všeobecně platný příklad boje za uskutečnění socialismu, ale shromažďuje ke svým vývodům statistiky, oficiální dokumenty a číselné prameny, musí být každému ortodoxnímu komunistovi nadmíru podezřelá. Toto podezření je ihned potvrzeno, uvedeme-li výsledek jeho pozorování. Autor knihy zjišťuje totiž řadu překvapujících společných vlastností mezi poměry v soukromokapitalistických a státněkapitalistických zemích, ať je to již v otázkách sociální spravedlnosti, v poměru pracovního výkonu a zisku, stabilitě cen a mezd a v jejich vzájemných vztazích, ve srovnání paracovního zákonodárství jednotlivých zemí, nebo ve zkoumání zatížení, které pro národní hospodářství znamená byrokracie a vojenský aparát. V řadě případů se SSSR projevuje znatelně » reakčněji « nežli mnohý západní stát. Matteotti dokazuje na podkladě statistik, že v SSSR nejsou žádné hranice pro přehnané příjmy jednotlivých » státních kapitalistů «. Stačí jen označit plat průměrného dělníka číslem 100 a srovnat jeho příjem s ostatními » pracujícími « v tomtéž podniku. Inženýr má koeficient již 1000-1300 a ředitel 1000-5000. Vysocí straníční bonzové, státní úředníci v klíčových postaveních a věrní intelektuálové jsou dokonce oprávněni vybírat ze státních bank, a to v libovolné výši. Matteotti zjišťuje dále v SSSR stejně expansivní tendence, které jsou podle marxistického nazírání jen v kapitalistických systémech.

Upozorňuje na dlouhý seznam annexů a jejich pokusů, tak jako i na mnohé případy, ve kterých SSSR přesně podle kapitalisticko-imperialistického vzoru vyžadoval » zájmová území «. Cituje Malenkovu řeč k 32. výročí Říjnové revoluce : » Od počátku historie naší země nebyly její hranice ještě nikdy tak přiměřeně spravedlivé jako dnes «.

Autor přináší dále důkazy o nesvobodě odborů ve státech východního bloku : všechny platy jsou určovány zákonem, volné sázbové smlouvy neexistují, stávky jsou považovány za sabotáž, nepracuje se za hodinovou mzdu, ale akordem. Údaje o táborech nucené práce jsou pro Kominformu také těžkou pilulkou.

Odporujeme našim čtenářům, kteří čtou francouzsky, velmi zajímavou knihu filosofa a dramatika Gabriela Marcela » Les hommes contre l'humain « (Lidé proti lidskosti), která filosoficky a filosoficko-politicky velmi fundována vede proces se současným světem a především světem totality. Liší se od ostatních podobných filosofických děl svým smyslem pro konkrétno, a vychází-li z filosofické abstrakce, tedy jen proto, aby pochopila celou šířku problému, ale vedla jej k některým pozitivním uzávěrům.

EMIGRAČNÍ PROBLÉM :

AUSTRALIE

Vnitropolitické problémy dnešní Austrálie seskupují se kolem třech hlavních bodů : *boj prot komunistu, nebezpečí inflace a problém emigrace*. Ve své současné podobě jsou pro Australii něčím zcela novým; jsou přímými důsledky druhé světové války.

Do popředí veřejného zájmu se dostaly tyto otázky koncem roku 1949, takže postoj vládních míst k nim a pokusy o jejich řešení jsou současně i obrazem politiky koalice Liberal a Country Party, které v tehdejších volbách zvítězily a utvořily novou vládu. Jedna z otázek — » boj proti komunismu « — byla ústředním volebním heslem vládní koalice i v letošních federálních volbách, jež opět skončily porážkou Labour Party. Porážkou tentokrát tím vážnější, že vládní koalice má nyní potřebnou většinu jak ve sněmovně tak i v senátu (který byl dříve ovládán Labour Party), takže prakticky může prosadit jakýkoliv předložený zákon. Je nesporné, že všechny tři uvedené problémy, které jsou do určité míry navzájem spojeny, mají pro budoucnost Austrálie zásadní význam. Z hlediska budoucnosti Austrálie jako jednotného národního společenství je ovšem nutno přiklínout primát *problému emigrace*.

I

Průběh druhé světové války a především její přímé důsledky v oblasti Dálného východu, osvobození podstatných částí nejen od japonského imperialismu, ale větším dílem i od koloniální nadvlády evropských mocností, ukázaly Australii, že její aspirace nejen na vedoucí postavení jako » pacifické velmoci «, ale i na pouhou samostatnou existenci zůstanou ilusorní, nepodaří-li se jí vybudovat úměrný hospodářský a lidský potenciál.

» Nebude-li Austrálie během příštích padesátí let patřičně vyvinuta, přijde někdo jiný a učiní tak za nás. — Vzhledem k nedostatku statků všeho druhu na celém světě, stále rostoucí milionů lidí na celém světě nebudou se věčně nečinně dívat na prázdný kontinent, nebude-li připraven hrát svou úlohu. « S těmito slovy guvernéra N.S.W. Sir John Nortcotta nelze než souhlasit, snad jen s tou výhradou, že lhůta padesátí let je až příliš optimisticky dlouhá.

» K vybudování nutného hospodářského a obranného potenciálu potřebujeme především lidi, pracovní síly « — stalo se ústředním heslem Austrálie. A jelikož přirozený přírůstek obyvatelstva by byl příliš pomalým prostředkem, sáhla vláda k jedinému možnému řešení; dalekosáhlému plánu na zvýšení přistěhovalectví. Plán byl v hrubých rysech vypracován labouristickou vládou v roce 1947, byl později převzat a do určité míry pozměněn vládou liberální a jeho důsledky se začínají projevovat nyní.

Uvedný diagram jasně ukazuje podstatný rozdíl rozsahu emigrace v letech před válkou a po válce. Avšak zvětšení objemu emigrace není jediným a nejdůležitějším rysem nové emigrační politiky. Daleko významnější je odklon od dosavadní a tradiční zásady, že jádro přistěhovalců se rekrutovalo z obyvatel Velké Británie. Nyní se těžiště přesunulo na příslušníky jiných národů Evropy, z nichž největší část tvoří evropští uprchlíci — DP. (Hlavní zásada australské emigrační politiky, t. j., politiky » bílé Austrálie « omezující přistěhovalectví pouze na příslušníky bílé rasy, zůstává i nadále beze změny.)

V roce 1948 se rozhodla labouristická vláda přijmout 110.000 DP z Evropy a později zvýšila tento počet o dalších 100.000 osob. Do konce roku 1949 přibýlo do Austrálie celkem 87.000 DP. Když ve volbách zvítězila koalice Liberal a Country Party, rozhodla se přijmout zbytek do počtu 110.000 t. j. 23.000 osob a dalších 27.000, takže celkový počet DP byl do konce roku 1950 upraven na 150.000 osob.

Během roku 1950 a v první polovině roku 51 jednala vláda o přistěhovalectví z Itálie, Holandska a ze Skandinávie (o zamýšlené hromadné emigraci z Německa bude pojednáno dále). Podle celkového plánu má být, do konce roku

1960 v Australii celkem 2 miliony nových emigrantů, takže s přirozeným přírůskem obyvatelstva stoupne celkový počet obyvatel na 10 milionů.

Bude-li tento plán splněn, bude to znamenat, že v roce 1960 bude z každých pěti obyvatel Austrálie I cizinec.

II

Nyní se tedy Austrálie ocitá před otázkou, jejíž rozsahu si tvůrci širokého emigračního plánu nebyli patrně dostatečně vědomi : *jak absorbovat tak veliký počet cizích prvků ?*

Absorbování cizích prvků do určitého národního tělesa má dvě stránky : *hospodářskou a sociální* (t. j. přizpůsobení se prostředí kulturnímu, náboženskému, atd.).

Hospodářská stránka tohoto procesu spojuje se v Australii s ostatními poválečnými hospodářskými problémy a tvoří jednu ze složek inflačního ohrožení celého australského hospodářství. Není úmyslem zabývat se zde bližším zkoumáním australské inflace, ale postačí si uvědomit povšechně, že příliš veliký příliv nových přistěhovalců přispívá bezesporně k zvyšování inflačního tlaku. Povšechně příčiny inflace možno rozdělit přibližně do třech skupin, podle jednotlivých hospodářských oblastí :

- výroba* : nedostatečná prvotní výroba
velké investice v druhotném průmyslu
nízká produktivita práce
nedostatky dopravní soustavy
- finance* : rekordní výdaje na veřejné projekty
vysoké výdaje na obranu
zvyšování mezd
laciný úvěr
neobyčejné rozšíření splátkových obchodů
podhodnocení libry
- zahraniční obchod* : ostře stoupající náklady dovozu
neobyčejně vysoké příjmy z vývozu vlny a kovů.

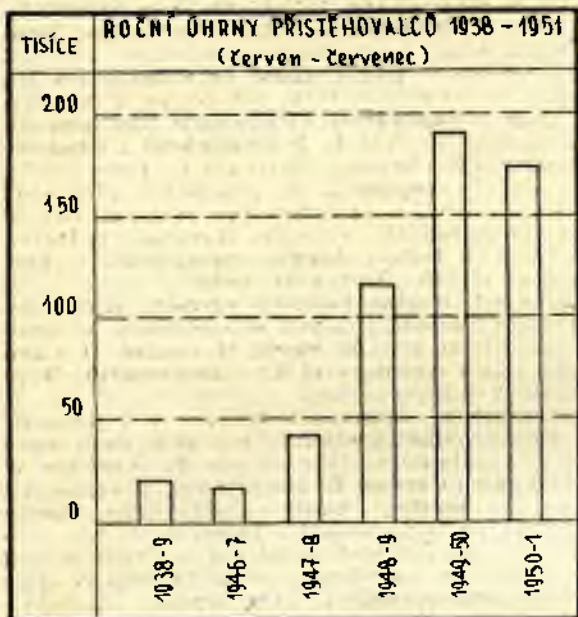
Včlenění nových přistěhovalců do hospodářství vyžaduje především kapitálové investice, hlavně v prvotní výrobě. K tomu ovšem přistupuje řada problémů dalších a s hlediska emigrantů bezprostřednějších : otázka ubytování, škol, nemocnic, atd. Australský národohospodář Sir Douglas Copland odhaduje průměrný náklad na začlenění jednoho emigranta do produktivní práce na 1000 L (při dnešních cenách možno počítat až 1400 L). Násobíme-li tento obnos počtem přistěhovalců, kteří podle plánu mají přijít do Austrálie, je jasné, že výsledná suma se dá těžko vtěsnat do hospodářství dnešní Austrálie.

Zvýšení počtu obyvatel a tím pracovních sil je sice podmínkou rozvoje Austrálie, ale není žádným samospásitelným lékem. A jeho úspěch

je velmi pochybný, nebude-li doprovázeno (lépe řečeno předcházeno) podstatnými změnami australského hospodářství.

Zatím co hospodářská stránka se dá řešit v jeho rámci, sociální stránka absorbačního procesu je mnohem delikátnější a její řešení vyžaduje daleko více zkušenosti než jaké mají australská vládní místa v tomto ohledu.

Poválečná emigrace do Austrálie dělí se na tři hlavní skupiny, značně se od sebe lišící: Britové, příslušníci jiných evropských národů, kteří přicházejí do Austrálie jako » normální « emigranti, t. j. svobodně se rozhodli, převážně z hospodářských důvodů opustit svou zem, a příslušníci veliké, nesourodé skupiny novodobých emigrantů, DP.

A právě tato poslední skupina, největší, jasně ukazuje, že řešení assimilačního problému se nedaří nikterak improvizovat, ale musí se provádět plánovitě, má-li se dojít k pozitivnímu výsledku. A dosavadní zkušenosti ukazaly, že překážky assimilace tkví jak v těchto nových prvcích, tak i v prostředí DP se liší nejen od Australanů, ale i mezi sebou. K národnostním rozdílům přistupují rozdíly sociální, náboženské a politické. Stejně rozdíly existují i uvnitř jednotlivých národních skupin, kde zejména rozdíly politických názorů nabývají často velmi ostrých forem.

Naproti tomu jejich společným znakem je, že byli násilně vitřeni z národních, sociálních a často i rodinných svazků, byli svědky zničení svých států, sociálního řádu a smetení základních politických a náboženských zásad. A většina z nich prožila léta v nejrůznějších láborech Evropy, které ještě více přispěly k otřesení jejich vlastní duševní a na neposledním místě i morální rovnováhy. A tato velká, nesourodá skupina, jejíž jednotlivé členy ke již samo o sobě nesenadno uvést na společného jmenovatele, má být nyní vstřebána do prostředí, které je po všech stránkách naprosto cizí.

V posledních třiceti letech žila Austrálie a vo-měrně izolaci, za téměř normálních podmínek hospodářských a sociálních, podobných pomínkám v Evropě před první světovou válkou. Australané ve své většině jsou konservativní, povrchní a geradí se podřizují cizím podnětům. Vybudovali si mythus » australian way of life « a vyžadují, aby každý, kdo chce s nimi žít se jí podřídil. A australské úřady, odpovědné za emi-

graci, považují za dostatečnou pomoc při assimilaci, když nutí emigranty učit se anglicky a snaží se zabránit, ovšem s malým úspěchem, jakémukoli sdružování národních skupin. Většina DP přichází do Austrálie na dvoroční kontrakt, během něhož musí pracovat na místě určeném pracovními úřady, což znamená, že jsou přidělováni na ty práce, jež Australané nechtějí vykonávat. Diplomů a vzdělání, nabyté v cizině, není uznáváno a všude se vyžadují australské nebo při nejmenším britské diplomy. Tisk se snaží každý přečin emigranta nafouknout do obrovských rozměrů a tak zejména v poslední době je, díky několika zločinům, z nichž byli usvědčeni DP, nálada vůči emigrantům nappřátelská.

Obvykle používaný argument, že Austrálie je stejným » tavicím kotlem « národností jako byla Amerika před sto let a že příliv emigrantů dopomůže Australii k stejnému rozmachu, ztrácí při podrobnějším zkoumání mnoho na své působnosti. Velká emigrace do Ameriky byla plynulým proudem založeným na hospodářských a lidských vztazích v době rozmachu liberalistického kapitalismu. Emigrace do Austrálie je pod vládní kontrolou, při výběru emigrantů (nejen DP) jsou trhána rodinná pouta a přátelské svazky a rozmach liberalismu je pohádkou minulosti. Velká většina amerických přistěhovalců nebyla politicky nebo rasově pronásledována. A hlavním rozdílem je, že na vrcholu emigrace tvořili většinu obyvatel Ameriky přistěhovalci, že tam neexistoval mythus » american way of life «, jemuž by se museli přizpůsobovat a že bylo třeba, aby se přizpobili jen mezi sebou. Austrálie si musí uvědomit, že dnes není doba na historické analogie, že assimilace za dnešních podmínek neprobíhá automaticky.

NÁRODNOSTNÍ SLOŽENÍ EMIGRACE

Poláci	43.250
Italové	35.074
Jugoslávci	18.969
Rusové	17.358
Litovci	13.170
Holand'ané	12.740
Maďaři	11.356
Češi	10.567

Zbývá se ještě zmínit o posledním kroku vlády v souvislosti se zvýšením emigrace, kroku, který hlavně způsobil, že celý emigrační problém se dostal do popředí všeobecného zájmu: plán na hromadné přistěhovalectví Němců.

V první polovině roku 1950 oznámila vláda, že pro doplnění emigračního plánu hodlá přijmout do Austrálie 100.000 emigrantů německé národnosti ze západního Německa. Plán s počátkem nevzbudil mnoho pozornosti, až když výroční sjezd Ligy bývalých vojáků (R. S. L.) se velkou většinou hlasů proti němu postavil. Následovaly další protestní schůze, jednotlivé odbočky R. S. L. a Labour Party se přidružily k protestům, celá věc se dostala do tisku a konečně i do parlamentu. Největší protestní schůze proti přistěhovalectví Němců se konala v Sydney (na australské poměry rekordní účast asi 8.000 lidí).

Otázka hromadného německého přistěhovalectví není ještě vyřešena s konečnou platností.

Podali-li se Australii splnit emigrační plán a zvýšiti počet obyvatel do roku 1960 na 10 milionů osob a úspěšně včlenit nové přistěhovalce do národního společenství, zůstane stále ještě jedna otázka otevřená: bude tento počet stačit na vyplnění australského populačního vakua s ohledem na slovký milionů v přelidněných oblastech Dálného východu, » blízkého severu « Austrálie?

L. J. E. — Sydney

I GAD'OUREK : PRISTÍ KROK ?

Skupinová demokracie a socialism

Zkoumáme-li bedlivěji uplynulou polovinu století, najdeme dvě přijatelné hodnoty, které podněcovaly lidi našeho věku k politické činnosti : demokracie a socialism. Obě spočívají na odvěké tužbě lidstva po svobodě — svobodě, která pozůstává z respektování vůle co největšího počtu občanů. Tím je však již řečeno, že obě lze uskutečnit jen za aktivní účasti lidí : tam, kde jen deset lidí z milionu má možnost získat, šířit či uskutečnit určité mínění o uspořádání společnosti, tam není ani demokracie ani socialismu : ideál demokracie a socialismu znamená nejlepší přiblížení se součtu přání a názorů obyvatelstva na to, jak mají být rozděleny moc, práce a statky ve státě.

Vezměme tedy účast co největšího počtu lidí na vládě za měřítko k posouzení současných politických a hospodářských zřízení ve světě. Co spatříme ?

V zemi demokracie, USA, politický život širokých kruhů se omezuje jen na krátký záchvůl volební horečky; i v tu dobu však není volby mezi odlišnými programy: strany se bojí politické programy konkretizovat, neb každá činnost či vyslovená myšlenka odráží lidi s názorem opačným. Kampaně se proto soustředí na hledání » strašáků «, sensací a skandalizování. V oboru života hospodářského je lid též pasivní: v odborech je organizováno jen asi čtyřicet procent dělníků, většina podniků se svou organizací podobá vojenské hierarchii. Kritická Amerika (na př. G. Sumner, Elton Mayo, T. N. Whitehead a jiní) ovšem své nedostatky vidí.

V » zemi « socialismu, SSSR, se přání spotřebitelů zcela pomíjí poukazem na nutnost obětovat se ve prospěch celku. Všechna neukořená přání se odkládají na dobu uskutečnění komunismu — nové to tisícileté říše na zemi. Odpovědnými za nedostatky jsou » třídní nepřátelé « na jejichž potlačení, jak doma tak i za hranicemi, se soustřeďuje celý státní stroj. Všechna kritika, všechna odlišná přání, jsou vládnoucí skupinou potlačována, masy lidí jsou pasivně taženy programem i ideologií strany.

Též západní socialism Labour Party se ocitá na křižovatce. Radikální socialisté kolem New Statesman and Nation poukazují na to, že životní a pracovní podmínky v znárodněném průmyslu se neliší příliš od podmínek v sektorech soukromých. I zde se omezuje vláda lidu « ještě do značné míry jen na volební akt. Původní cíl — převzetí vlády ve státě skupinou socialistů — byl dosažen a hledá se proto nový cíl a nový ideál.

Dle názorů moderní sociální psychologie a sociologie a dle zkušenosti sovětských propagandistů je nejvhodnějším prostředkem k začlenění jedince do vyšších celků sociálních a kulturních prvotní skupina, t. j. skupina tří až dvaceti lidí znajících se z bezprostředních styků, sdružujících se čas od času, myslících, hovořících a jednajících pospolu. Rodina, školní třída, kamarádi z ulice, lidé v dílně, v kanceláři či na stavbě s nimiž pracujeme, přátelé s nimiž se scházíme, lidé na politických schůzích či v náboženských sdruženích — to jsou některé příklady skupin, jež minime. Po druhé světové válce západní věda shromáždila řadu poznatků, týkajících se života ve skupinách. Pro stručnost uvedeme je heslovitě, s poukazem na některé spisy.

1) život ve skupině utváří osobnost jedince : skutečnost, zda se mladý muž identifikuje se skupinou počestnou či zločinnou rozhoduje o tom, bude-li gentlemanem či zločincem (Viz F. M. Thrasher : The Gang, Chicago 1936, též G. Lundberg : The Foundations of Sociology, New York 1939, str. 305 a následující);

2) změny denních zvyků se nejlépe dosáhne formou skupinového rozhovoru (Viz Newcomb, Hartley : Readings in Social Psychology, New York 1947);

3) svazky a pouta ukutá ve skupinovém životě jsou trvalejšího rázu, než svazky a závazky získané korespondencí, četbou či jinými kontakty nepřímými. (Viz T. N. Whitehead : Leadership in a Free Society, Harvard U. Press 1947);

4) život skupinový je psychicky zdravější; sebevražednost a úmrtnost se vyskytují více u jedinců osamělých. (Viz spisy Masarykovy, Durkheimovy i Lötka, Dublin, Spiegelman : The Length of Life, New York 1949).

5) Pociť vlastní hodnoty vzrůstá, žije-li jedinec ve skupině : člověk se stotožňuje se skupinou (Viz na př. : M. Sherif, H. Cantril, H. Cantril : The Psychology of Ego-Involvement, New York 1947);

6) pracovní výkonnost fyzická, i výkonnost bojových jednotek stoupá, stoupá-li duch skupinové spolupráce. (Viz článek R. Lippitta v W. Dennis : Current Trends in Social Psychology, 1948, též Souffer, Lumsdaine etc. : The American Soldier, Princeton U. 1949);

7) i řešení složitých problémů (multiple-choice problems), tedy myšlení, probíhá zdárněji ve skupinách, než jednotlivě. (Viz Murphy, Murphy, Newcomb : Experimental Social Psychology, str. 738 a násl., též článek M. E. Shaw v Newcomb, Hartley : Readings in Social Psychology);

8) Skupiny se rozlišují na skupiny demokratické a autoritativní; moderní autokratický stát přetváří převážně i proces celého skupinového života (Viz články K. Lewin — a v jeho Resolving Social Conflicts, N. York 1948; též B. Schaffer : Fatherland : a study of authoritarianism in German Family, New York 1948);

9) rysy správné demokratické skupiny jsou : a) účast všech členů na životě skupiny; b) tolerance mínění druhých — neprosazování vlastní osobnosti ve skupinovém životě; c) pocit závaznosti vůči rozhodnutí většiny;

10) fáze správné demokratické diskuse jsou : a) postihnutí problému : každý člen skupiny si uvědomí závažnost předmětu, o němž třeba diskutovat; b) vlastní diskuse — fáze rozkladná : názory každého jednotlivce jsou konfrontovány s názory ostatních členů skupiny; c) dosažení dohody o tom, o čem vlastně běží, a jaké kroky má skupina dále podnikat; dosažení rozluštění, zatím jen na poli myšlení a domovy; d) činnost vyplývající z dosažené domluvy (nápravné akce, odstranění potíží, v nichž skupina svůj problém spatřovala). (Viz: Alpert, Smith : How participation works, the Journal of Social Issues, 1949).

Soudnému čtenáři není třeba objasňovat, proč si přejeme šíření demokratického života ve skupinách. Znaky naboře vyjmenované se nabízejí samy sebou. Je třeba však zdůraznit, že » demo-

(pokračování na str. 16)

Z D O P I S Ů . . .

Pánové ! Dostává se mi do rukou poslední číslo vaší TRIBUNY, kde pan Jaroslav Dresler objašňuje za vás a za ČsZÚ váš poměr k trockismu. Odmítáte jej, máte opatrné výhrady, ale... Podle vás je trockismus tedy vážný, vámi vážený program, stojící s vámi v jedné frontě, s nímž se celý demokratický svět může shodnout ve dvou principech : v boji proti stalinistickému a ve snaze po spravedlivém uspořádání světa. Dvojitý omyl. Za spravedlivé uspořádání světa podle pana Trockého vám pěkně děkuji : za jeho konkrétníky, G. P. U. a podobné vymoženosti, jimiž právě demokraté jsou potírání. Pokud vím, hitlerismus nebo fašismus jsou ideologie stejně protistalinistické a přece žádného opravdového demokrata ani na okamžik nenapadne možnost společné fronty na př. demokraticko-hitlerovské. To je vám snad jasné ? Do nejpříkrějšího rozporu s vámi mě však staví vaše obhajoba a obdiv Julia Fučíka. Vyvracet vám váš názor, jak by se choval váš idol, kdyby... nebudu, podobná debata zdá se mi pošetilá. Pro mne, podle vás zákeřného exulanta, Fučík byl a zůstane komunistou, obeznámeným se všemi hnusnými prostředky, používanými k dosažení jejich cílů. Jeho dojemný osud ? Trochu legendární. Ostatně stejně dojemných osudů bylo víc, mohl bych vám posloužit, a bohužel ještě i bude — kniha utrpení není dopsána dokonce.

Obdivujete jeho obětavost, přehlížíte jiné, na př. jen namátkou gen. Píku, Horákovou, a tisíce oněch bezejmenných, kteří splatili stejnou daň za vyšší ideu, ideu demokracie, bez jakékoli naděje na odměnu, protože demokracie opravdová neodměňuje. Maska demokrata vám nesedí dobře. Nemůžete být přesvědčeným demokratem, jestliže necítíte ten ohromný rozdíl obětí, která je staví nad vašeho Fučíka. Nesporně i mezi komunisty byli slušní lidé. Dnes mezi nimi již rozhodně nejsou. Váš Fučík je pochybený světec, a budete-li mít odvahu sverepě dále hájit tak pochybenou věc, posloužím vám několika důkazy o vyumělkovanosti jeho legendy.

OLDRICH BLATNÝ, Paříž

Pozn. red. : Otiskujeme tento dopis jako jsme otiskli dopis J. Dreslera, jenž hovořil právě tak jako p. Blatný za sebe. Z dopisu Blatného jsme vyškrtnli některé pasáže, které svědčí ne o ideologickém rozdílu, ale o čtenářském neporozumění.

Washington, 7. května 1951.

Vážení přátelé,
potvrzuji příjem Vašeho dopisu a sděluji, že jej postupuji k projednání Ústřednímu výkonnému výboru československé sociální demokracie v Londýně.

Sám cítím povinnost říci k obsahu Vašeho dopisu zatím několik slov :

Souhlasím, že rozkol v Radě svobodného Čes-

koslovenska, způsobený odchodem 13 členů Výboru z lednového zasedání, sz dotkl každého exulanta a sám rovněž velmi lituji, že k tomu došlo. Je ovšem třeba dobře zkoumat příčiny. Během jednání o novou jednotu československého demokratického exilu se ukázalo, že nejde o spory programové a politické, ale spíše o věci mocenské a osobní. Tim je to ovšem smutnější. Souhlasím s Vámi, že je potřebná spolupráce socialistů v exilu a jen bych dodal, že v exilu je žádoucí spolupráce všech pokrokových a demokratických sil. Mohu Vás ujistit, že československá sociální demokracie se o to od samého začátku poctivě snaží.

Václav MAJER, v. r.

Washington, 11. května 1951.

Vážený bratře doktore,
potvrzuji příjem Tvých dvou dopisů ze dne 30. dubna t. r. i opisu Tvého listu ze dne 26. února t. r., kterým jsi resignoval na členství v Radě svobodného Československa.

Pokud jde o otázky, týkající se politické reprezentace československého exilu, nerad bych se o nich rozepisoval v tuto chvíli, kdy jsou v běhu určitá jednání mezi oběma skupinami.

Druhý Tvůj námět, týkající se zjednotušení československého stranícko-politického života, jímž jsme se zabývali už několikrát ve schůzích představitelů Čsl. strany národně socialistické, bude jistě zase předmětem našeho jednání při nejbližší schůzi.

Dr. P. ZENKL

kratická skupinistina « je vhodná nejen jako cíl, ale i jako prostředek politického snažení. Jako cíl znamená důsledné promítnutí demokracie do všech » zárodečných buněk společnosti « ; jako prostředek znamená začlenění mas a nejúčinnější šíření určitého obrodného programu. Do určité míry jsou si jak Západ tak i Východ důležitostí skupin vědomi. V hrubých rysech pozorováno : komunismus používá diskusních skupin jen k šíření hnutí, k zvýšení pocitu hodnoty lidí; vlastní rozhovor je však hrán jako dobře nacvičený jevištní kus : hmotné a kulturní potřeby lidí v něm nenajdou tvořivého ukojení. Na Západě jsou skupiny sice používány jako síta myšlenek, jako prostředek k zvýšení pocitu lidské hodnoty dělníků, prostředek k zapojení širokých vrstev nejsou však využity.

Synthesa obou, hromadné šíření demokratického života skupinového musí být základní součástí každého obrodného programu naší společnosti. Národně osvobozovací hnutí, kterým náš exil jistě chce být a kterým náš domácí odboj jistě je, se bez skupinové práce neobejde. Ukolý tohoto hnutí jistě neskončil pouhou mocenskou porážkou.

TRIBUNA, publication non périodique, publiée par l'Institut Tchécoslovaque à L'Etranger. Rédaction : Dr. V. Chalupa, 173, Bd. St. Germain, Paris 6e, France.

— Jako nepravidelný tisk nemáme právo vyžadovat předplatné. Ale i nepravidelný tisk se platí v tiskárně. Příspěvky účtujeme ročně : Austrálie (30 sh.), Belgie 150 frs, V. Británie 1 libra, Brazílie 100 CrS, Francie 1000 frs, Holandsko 12 zl., Itálie 2000 lir, Kanada 5 Dol., Německo 12 DM, Norsko 15 K, Švédsko 14 K, Švýcarsko 12 fr., USA 5 Dol, Mexiko 5 Dol. Naše účty : Institut Tchécoslovaque à l'Etranger, N° 20.763, Banque Nationale pour le Commerce et l'Industrie, 133 Bd. St. Germain, Paris. — Czechoslovak Foreign Institute in Exile, Oldřich Baxant, Commonwealth Bank of Australia, King Cross, Sydney, N. S. W. — Czechoslovak Foreign Institute in Exile, N° 12309, Bank of Montreal, King and Baybranch, Toronto, Ont. — Tribuna, N° 7012, Oberrheinische Bank, Freiburg-Br. — nebo na redakční adresu pod uzavřenou obálkou.